

750-1893

A bihari ev.-ref. egyh. esperesi hivatalának

A

NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1892. deczember 29-én Sárközön

és

1893. ápril 11–12-én Nagy-Bányán tartott

KÖZGYÜLÉSÉNEK

JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:

SOLTÉSZ JÁNOS,

egyházm. főjegyző.

SZATMÁRTT,

NYOMATOTT A „SZARADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBAN.

1893

A
NAGY-BÁNYAI EV. REF. EGYHÁZMEGYE

1892. deczember 29-én Sárközön

és

1893. ápril 11—12-én Nagy-Bányán tartott

KÖZGYÜLÉSÉNEK
JEGYZŐKÖNYVE.

KIADTA:

SOLTÉSZ JÁNOS,
egyházm. főjegyző.

SZATMÁRTT,
NYOMATOTT A „SZABADSÁJTÓ” KÖNYVNYOMDÁBAN.
1893

A nagybányai ev. ref. egyházmegye 1892. decz. 29-én Sárközön tartott közgyűlésének jegyzőkönyve.

Bencsik István esperes és Császy Bálint világi tanácsbíró elnöklete alatt jelenvoltak:

Balogh István, Gergely Károly, Böszörményi Zsigmond, Szél György, Molnár Lajos, Soltész János főjegyző — tanácsbírák; Bartha Mór, Barkász Albert, Bartók Károly, Ferenczy Gyula, Gál Péter, Hajdu Albert, Hajdu Zsigmond, Kató Béla, Melegh Albert, Nagy Elek, Sarkady Mihály, Szabó József, Szentgyörgyi Zsigmond, Szikszay János, Papoleczy Zoltán lelkészek, Maák Lajos tanítótestületi képviselő, Somogyi István tanító, Nagy-Palád, S.-Ujlak, Apa és Kis-Peleske képviselői.

Esperes ur buzgó imádságban kérve Isten segedelmét és kegyelmét a közgyűlés munkálkodásához, azt megnyitottnak nyilvánítja.

94. sz. Miután egyházmegyei gondnok ur ő méltóságát valószínűleg gyengélkedése miatt kell nélkülöznünk, — esperes ur felkéri Császy Bálint világi tanácsbíró urat helyettesítésre.

Császy Bálint világi tanácsbíró ur a felhívásnak engedve, elfoglalja a világi elnöki széket.

95. sz. Esperes ur hivatkozva legközelebbi körlevelének tartalmára, melyben e gyűlés feladatául az egyházmegyei egész tiszttikar lemondása volt kitüntetve, megköszönve azon kitüntető bizalmat, mellyel 10 év előtt az esperesi hivatalra megválasztatott, s jelezve azt, hogy tehetsége szerint igyekezett mindenkor úgy az egyházmegye, mint az egyes egyházak javát, előmenetelét munkálni, s eljárása felett az ítéletet kinek-kinek jóakarására bízva: hivataláról lemond, áldást kérve Istentől az egész egyházmegyére, magát a közgyűlés tagjainak baráti jóindulatába ezutánra is ajánlja. Ezen lemondáshoz csatlakozik a tiszttikar jelenlevő mindenik tagja, meleg szavakban mondva köszönetet az egyházmegye megtisztelő bizalmáért; a tiszttikar meg nem jelenhetett tagjai levélben jelentik be lemondásukat; gondnok ur ő méltósága pedig gyűlés végeztével táviratban tudatja betegségét, mely ágyba szegezvén, gyűlésünkön meg nem jelenhetett, s midőn kéri az egyházmegye szíves elnézését, magát közgyűlésünk kegyeibe ajánlva, hivatali lemondását bejelenti.

Midőn az egyházmegyénk által elfogadott 10 éves tisztujítás elvéből kifolyó lemondását az egész tiszttikarnak közgyűlésünk tudomásul veszi: Hajdu Albert lelkész ur úgy a

lelkészi testület jelenlevő tagjai részéről, mint a közgyűlés nevében elismeréssel adózik a lemondott tisztikarnak tíz éven keresztül tanúsított ügybuzgalmaért s egyházaink érdekében végzett hű munkásságáért. Gondnok ur ő méltóságának pedig, midőn közgyűlésünk betegségéről részvéttel értesül, a közelgő új évvel új erőt, egészséget és boldogságot kíván.

96. sz. Azon kérdés merülvén fel, hogy csak az elnökség választassék-e meg előbb, vagy az egész tisztikarra rendeltessék el a szavazás?

Egyházmegyei közgyűlésünk az egész tisztikarra adandó szavazást rendeli el oly formán, hogy egy külön íven az esperesre, másik íven az egyházmegyei gondnokra, a harmadik íven pedig 5 egyházi és 5 világi tanácsbíróra, s a tisztikar minden többi tagjaira adassanak együttesen a szavazatok, s ez utóbbi íven egyszersmind ki legyen tüntetve az egyházi és világi főjegyzőre, egyházi és világi aljegyzőre és közpénztárnokra adott szavazat. Az esperesre adandó szavazatok Nagy-Károlyba Ujfalussy Sándor gondnok urhoz, a gondnokra és a tisztikar többi tagjaira pedig esperes urhoz Nagy-Paládra lesznek 1893. évi február első napjáig küldendők.

97. Az egyházmegyei új tisztikarra adandó szavazatok felbontására egy küldöttség választása tétetvén javaslatba:

A szavazatbontó küldöttség tagjaiul gr. Degenfeld Sándor elnöklete alatt Böszörményi Zsigmond, Császy Bálint, Szabó József és Sátor Dávid urak választatnak meg, felkérve e küldöttséget, hogy a szavazatok felbontását 1893. febr. 10-kéig úgy eszközölje, hogy eljárásáról s a szavazás eredményéről az egyházmegyei elnökséget jelentésével értesítse. Az egyházmegyei elnökség pedig megbizatik, hogy mindazon állásokra, melyek általános szavazattöbbség alapján be nem tölthetnek, az óhajtott eredményig a szabályos kijelölések mellett rendelje el az újabb szavazást.

98. sz. Esperes ur, mint már bevégzett tényt, bejelenti az apai és vámfalusi lelkészeknek általa jóváhagyott hivatali eseréjét.

Minthogy esperesi jelentés szerint mind a két lelkész, mind a két egyház kölcsönösen megnyugodott a hivatali eserében: egyházmegyei közgyűlésünk az esperesi jóváhagyást megerősíti, és Bartha Mór vámfalui, Nagy Károly apai lelkészszé lett áthelyezését helybenhagyja.

Több tárgy ez alkalommal fel nem vétetvén: esperes ur a gyűlést áldás kívánatok között bezárja.

Jegyzette:

Soltész János m. k.

**A nagybányai ev. ref. egyházmegye 1893. ápril 11—12-én Nagybányán
tartott közgyűlésének jegyzőkönyve.**

**Bencsik István esperes és Ujfalussy Sándor godnok elnöklete
alatt jelenvoltak:**

Balogh István, Soltész János, Gergely Károly, Szél György, Molnár Lajos egyházi, gr. Degenfeld Sándor, Böszörményi Zsigmond, Böszörményi Sándor, Torday Imre világi tanácsbírák; Barkász Albert, Bartha Mór Dobos József, Ferenczy Gyula, Gál Péter, Hajdu Albert, Kovács Zsigmond, Magos Ferencz, Melegh Albert, Nagy Elek, Nagy Lajos, Papolezy Károly, Papolezy Zoltán, Pásztor István, Sátor Dávid, Szabó József, Szentgyörgyi Zsigmond, Tóth Dániel, Bottyán Pál lelkészek; Sinka Lajos, Maák Lajos tanító-testületi képviselők; Misky Károly, Hajdu Ambrus, id. Peleskey Dániel, ifj. Peleskey Dániel, Stiglicz Albert, Szondy István, Czirbusz János tanítók. Amacz, Apa, Batiz, Felső-Bánya, Krassó, Pettyén, Patóháza, Szatmárhegy, Uszka képviselői és nagyszámu hallgatóság.

Jegyzők: Soltész János, Torday Imre, Hajdu Zsigmond, Jakó Endre,
Gyűlést megelőzőleg istenítisztelet tartatott, melyen Hajdu Zsigmond batizi lelkész egyházmegyei aljegyző Ján IX. 4. v. alapján egyházi beszédet mondott a nagytemplomot egészen betöltő diszes közönség előtt, ércezes, csengő hangon, szónoki hévvel tanítván a gyülekezetet arra, hogy miképen kell nekünk cselekedni az Urnak cselekedeteit és mi jutalmat várhatunk azért. A buzgó figyelemmel hallgatott egyházi beszéd végén kiemeli szónokló lelkész, hogy ez ünnepélyes alkalommal egy a lelkészi pályán 50 évet töltött férfiú iránt és kimutatja egyházmegyénk és e gyülekezet a megérdemelt tiszteletet.

Pásztor István magos-ligeti lelkész 50 éves jubileuma.

Ezután következett az urasztala mellett esperes urnak az ünnepelthez intézett üdvözlő beszéde, élénken rajzolván az eltöltött 50 éves lelkészkedés reményeit, küzdelmeit, örömeit és veszteségeit; meghatóan jelezvén, hogy most is fájó sebbel, de Isten akaratán megnyugvó erős bizodalommal jött ide egyik gyermekének néhány nap előtt elhantolt

koporsójától, hogy pályatársai vigasztaló üdvözlét fogadja s kéri Istent, hogy életének alkonyán óvja és vezérelje elaggott szolgáját.

Majd egyházmegyei gondnok ur lépett az ünnepelthez és meleg szavakban ad kifejezést elismerésének a felett, hogy oly hosszú pályán hiven és általánosan ismert buzgósággal töltötte be fontos hivatalát egyházunk építésében és hiveinek tanításában.

Egyházmegyei főjegyző az egyházmegye lelkészi testületének üdvözlét fejezi ki, hiszen pályatársai ismerik legjobban és méltányolják 50 éves hivataloskodását, bár lenne hatalmok és anyagi erejük arra, hogy öregségének gondjait az élet fenntartás küzdelmeiben eltávolíthatnák, — de erre tehetségek nincs, hanem fogadja el az elismerés és tisztelet emlékeül a szent könyvet, mely egyedüli kincsünk és örökségünk, ebből meritett hitet, bizodalmat és vigasztalást lelkészi pályáján, ez adjon lelki erőt, vigasztalást ezután is élte alkonyán!

Végül Gergely Károly lelkész a nagy-bányai egyház közönségének, kik között ünnepelt 50 évvel ez előtt kezdette el mint segédlelkész hivatali pályáját, — örömteljes üdvözlét hozza, s emlékül 2 pár ezüst evőkészletet ad át azon jó kívánnattal, hogy még éveken keresztül használhassa azokat öregségének megelégedett napjaiban, s kéri Istent, hogy tegye élte alkonyát vidámmá, boldoggá!

Mindezek után az ünnepelt férfiú elérzékenyült szavakban rebeg hálás köszönetet azon nem várt s nem érdemelt kitüntetésért melyben részesült, és áldást kér Istentől az őt üdvözlő egész gyülekezetre.

A helybeli énekkar összhangzó és lelket emelő énekekkel az ünnepély megható diszt is emelte és az ünneplő nagy közönség a himnusz elzengése után lelkesült hangulatban hagyta el az Ur házának pitvarát.

Az ünnepély lefolyása után a városi tanásteremben gyűlt össze egyházmegyénk közönsége, és a helybeli egyház szép számu, egyházi ügyeink iránt melegen érdeklődő férfi és nő tagjai is emelték közgyűlésünk megnyitási ünnepélyét.

Itt esperes ur könyörgött segedelemért Istenhez, kérve atyai áldását a gyűlés tanácskozására; majd kiemelve azt, hogy ez alkalommal tartja nagy-bányai egyházmegyénk első állandó székhelyhez kötött gyűlését, mindnyájan úgy érzik, hogy ide haza jöttünk; ezután hivatkozik az 1892. decz. 29-én tartott egyházmegyei gyűlésen történt egyetemes tisztikari lemondásra és jelenti, hogy az akkor elrendelt szavazás alapján megválasztott új tisztikar most fogja helyét elfoglalni, minek fogantatosítására a gyűlési tárgyalásokat megnyitja:

I. sz. Olvastatott a 97/892. sz. a. megválasztott szavazatbontó bizottság jegyzőkönyve következőkben:

Az esperesi hivatalra begyűlt összesen 42 szavazat, ebből Benesik István 27, Soltész János 11, Gergely Károly 3, Szél György 1 szavazatot nyert.

Az egyházmegyei gondnoki hivatalra beadatott 42 szavazat, — ebből Ujfalussy Sándor es. és kir. kamarás, szatmármegyei főispán 36, gróf Degenfeld Sándor 5, Nagy Béla 1 szavazatot nyert és így Benesik István esperes és Ujfalussy Sándor gondnok urak általános szavazattöbbséggel ismét megválasztattak.

Midőn esperes és gondnok újból lett megválasztása felett egyházmegyei közgyűlésünk örömeinek ad kifejezést, egyszersmind a választást egyházi törvényeink 129. és 145. §§-ai rendelkezése alapján tudomás és megerősítés végett az egyházkerületre felterjeszti.

Az egyházmegyei tanácsbírákra összesen 40 szavazat érkezett, nem szavaztak Lázári és S.-Ujlak. Szavazatok következőleg oszlottak meg: Soltész János 31, Gergely Károly 38, Szél György 34, Molnár Lajos 30, Balogh István 26, Sátor Dávid 9, Ferenczy Gyula és Nagy Elek 7—7, Barkász Albert és Tóth Dániel 4—4, Szabó József 3, Benesik István, Szikszay János, Nagy Károly, Bartha Mór, Hajdu Zsigmond 2—2, Papoleczy Károly és Bartók Károly 1—1; gróf Degenfeld Sándor 35, Torday Imre 29, id. Böszörményi Sándor 28, Böszörményi Zsigmond 25, Császay Bálint 19, Szeőke Barna 19, Virág Mihály 9, Nagy Béla 5, Lajos György és Sepsy Károly 4—4, Szentiványi Gyula 3, Helmeczy József 10, Kölesey Ákos, Csaba Adorján, Jakó Kálmán 2—2, Galgóczy Jenő 3, ifj. Böszörményi Sándor, Nyirő Sándor, Kölesey Antal, Matolesy Lajos, Jakó Pál, Jakó Endre 1—1 szavazatot nyertek.

Egyházmegyei főjegyzőségre egyházi részről Soltész János 31, Gergely Károly 8, Szél György 2, Hajdu Zsigmond 1. Világi részről: Torday Imre 32, Virág Mihály 3, Böszörményi Zsigmond 2, id. Böszörményi Sándor, Helmeczy József, Torday Gábor 1—1 szavazatot nyertek. Egyházmegyei aljegyzőségre: Hajdu Zsigmond 19, Tóth Dániel 11, Ferenczy Gyula, Barkász Albert, Sátor Dávid 2—2, — Nagy Lajos, Kálmán Sándor, Kató Béla, Molnár Lajos, Szabó József 1—1, — Jakó Kálmán 12, Jakó Endre 7, dr. Miskolczy Sándor 4, Nyirő Sándor és Galgóczy Jenő 3—3, Torday Imre és Virág Mihály 2—2, Mándy Zoltán, Tóth Mór, Kölesey Ákos, Kanizsay Jenő, Sepsy Sándor, Fényes Péter, idősb Böszörményi Sándor és Szoboszlai Sándor 1—1 szavazatban részesültek; közpénztárnokságra Gergely Károly 27, Molnár Lajos és Sátor Dávid 2—2, Nagy Elek, Szél György, Balogh István, Soltész János, Szabó József és Kálmán Sándor 1—1 szavazatot nyertek.

A beadott szavazatok kitüntetett eredménye szerint egyházmegyei tanácsbírákúl egyházi részről: Gergely Károly, Szél György, Soltész János, Molnár Lajos és Balogh István; világi részről gróf Degenfeld Sándor, Torday Imre, Böszörményi Sándor, Böszörményi Zsigmond. Főjegyzőül egyházi

résről Soltész János, világi résről Torday Imre; közpénztárnokul Gergely Károly urak általános szavazattöbbséggel megválasztattak.

Az egyházmegyei egy világi tanácsbírói székre Császy Bálint, Szeőke Barna és Helmeczy József, egyházi aljegyzőségre Hajdu Zsigmond, Tóth Dániel, Ferenczy Gyula, Barkász Albert; világi aljegyzőségre Jakó Kálmán, Jakó Endre és dr. Miskolezy Sándor urak újabb szavazásra kijelöltettek.

Nem szavaztak főjegyzőre Sárköz, — közpénztárnokra Garbolcz, Vámfalu, Nagy-Hodos és Kis-Hodos.

Az 1893. márczius 17-én tartott második szavazatbontás eredménye következő lett: világi tanácsbíróságra Szeőke Barna 18, Császy Bálint 15, Helmeczy József 8 szavazatot; egyházmegyei aljegyzőségre egyházi résről Hajdu Zsigmond 26, Ferenczy Gyula 9, Barkász Albert 6, — világi résről Jakó Endre 17, Jakó Kálmán 15, dr. Miskolezy Sándor 8 szavazatot kapott és így Hajdu Zsigmond egyházi aljegyzőnek általános szavazattöbbséggel megválasztott, a világi tanácsbíróságra Szeőke Barna és Császy Bálint, világi aljegyzőségre Jakó Endre és Jakó Kálmán újabban kijelöltettek, s a szavazatok jelen gyűlésünkre terjesztetnek be.

Esperes ur megköszönve azt a bizalmat, melylyel többször kitüntette az egyházmegye, készséggel enged a közóhajtásnak, de egyzersmind kijelenti, hogy ha erejét gyengülni érzi, időközben is visszateszi az őt megválasztó bizalmat az egyházmegye kebelébe.

Ezután Gondnok ur ő méltósága emel szót:

Nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés! Abban az időben a midőn Bismark a nagy német kancellár, — kit nemzetének közvéleménye a vaskancellár elnevezéssel diszitett fel, — tehát, a midőn Bismark népszerűségének zenitjén állott, a Németországban mindinkább terjedni kezdő szocializmust törvényhozásilag megszabályozhatónak vélte, — hazánk irodalma is sokat foglalkozott a szocializmus kérdésével. A szocializmusnak mint önálló tannak egyik legveszedelmesebb része abban nyilatkozott meg, a midőn a hálát, a kebelnek ama legmagasabbabb érzését, tanaival összeegyeztethetőnek nem találván, azt elítélte, azon szempontból, hogy a hála megvesztegeti a kebleket, már pedig az igaz szocialistának minden körülmények között meg kell óvnia a maga tevékenységében a függetlenségét.

Ez a tan arczulesapása az erkölességnek és a vallás azon ígéretének, a melyek azt parancsolják: a ki téged kövel dob, dobd vissza kenyérrel; a socialista tehát megfordítja ezen tantételt és azt mondja: a ki téged kenyérrel dob, azt kövel dobd vissza.

Én, a ki vallásos ember vagyok, undorral fordulok el tehát azon tantól, a mely vallást, társadalmat és hazát alapjában megingatni kíván.

Ebből folyólag én ellenkezőleg a legmélyebb hálaérzetemnek adok kifejezést a nagytiszteletű egyházmegyei közgyűlés, illetve a presbiteriumokkal szemben, hogy csekélységemet, daczára több évig tartó betegségemnek, melynek folytán az egyházmegyei gyűléseket mellőznöm kellett, mégis oly nagy többséggel ismét megválasztott.

Főképen nagy súlyt fektetek jelenleg gondnoki állásomra, midőn — a mint ma a szószerőről is jeleztetett, valamint elnöktársam esperes ur is megnyitó beszédében érintette, — bárha nehéz és sötét felhők tornyosulnak a protestantizmus egének láthatárán, a melyek cikázó villámokat rejtenek magokban. Ámde nem félünk, mert ha letalálnak is sujtani azok a villámok, mi sértetlenek maradunk, mert ma a protestantizmus egy a haza fogalmával.

Óva intjük tehát azokat, a kik hazánk különböző vidékein az ultramontanizmus fekete zászlóját kibontották, mert mi azokkal szemben magasan lobogtatjuk a nemzeti trikolort. Vigyázzanak tehát az illetők, midőn a csekélyebb számu protestantizmust akarják eltiporni, egyidejűleg a hazának alapját is meg ne ingassák.

Esdve kérem az isteni gondviselést, hogy háritson el fejünk felől minden veszedelmet; feltéve azonban, — de meg nem engedve, — ha a vész mégis ki találna törni, ám tapasztalni fogja a nagytiszteletű egyházmegye, hogy bennem nem a szószerőért, hanem mint gondnokban a hazáért, a protestantizmus igazi őrállóját fogja megtalálni.

Végül kérve elnöktársa és a tanácsbirói testület szives támogatását és tanácsát, úgy a maga, mint a világi tanácsbirák részéről köszönetet mond a megválasztatásukban nyilvánuló megtisztelő bizalomért.

A gondnoki lelkesítő beszédet többszörös éljenzés, taps és tetszésnyilatkozatokkal fogadta a közönség.

Az egyházi tanácsbirák részéről Gergely Károly nyilvánítja köszönetét, — elfogadják a bizalmat, mert tudják, hogy vallásunk szent ügyét szolgálják, s ez által úgy az egész emberi társadalom, mint közelebb szeretett magyar hazánk érdekeit mozdítják elő.

Egyházmegyei közgyűlésünk midőn a választás eredménye felett örömét fejezi ki s azt megerősíti: lelkes éljenekkel fogadja a régi, de újonnan megválasztott tisztikart.

2. sz. Torday Imre eddig egyházmegyei világi aljegyző ur a közbizalom által általános nagy szavazattöbbséggel tanácsbirónak és főjegyzőnek megválasztatván, elnök ur által a tanácsbirói eskü letételére felhivatott.

Ki is a bizalomnak e megtisztelő újabb nyilvánulását köszönettel fogadva, a hivatali esküt készséggel leteszi, s lelki-testi erejét, munkálkodását egyházmegyénknek ezutánra is felajánlva, székét éljenzések között elfoglalja.

3. sz. A még betöltetlen egy világi tanácsbírói és világi aljegyzői állomásokra beadott szavazatok jelen alkalmommal leendő felbontására kér esperes ur intézkedést.

Közgyűlésünk megbizza és felkéri az eddig is működött szavazatbontó bizottságot a beadott szavazatoknak felbontására és az eredmény előterjesztésére.

4. sz. Szücs Gyula szatmárhegyi képviselő, gondnok ur ő méltósága lelkes beszédének hatása alatt indítványozza, hogy az jegyzőkönyvünkben egész terjedelmében vétessék fel és örökítették meg.

Egyházmegyei közgyűlésünk az indítványt közhelyesléssel elfogadja, megbizván főjegyzőt a gondnoki beszéd szövegének jegyzőkönyvbe vételére.

5. sz. Olvastatott az esperesi jelentés következőkben:

Esperesi jelentés 1893-ban.

Az egyházlátogatást ez évben, mint a múltban is, három küldöttség teljesítette. A Turháton az esperes, Molnár Lajossal, a Szamos környékén Soltész János Tóth Dániellel; Bánya vidékén, meg az Avasban Gergely Károly Balogh Istvánval s egy pár egyházban Tordai Imre világi aljegyzővel.

A vallás erkölcsi életet a küldöttségek a legtöbb helyen elég élénken és jó cselekedetekkel is ékeskedőnek találták. Hitsorsosaink a templomba elég szorgalommal eljárnak, urvacsorával elegenden élnek; a vasárnapokat és ünnepeket kellő buzgósággal megtartják. A belhivatalnokok és hívek közt majdnem egész egyházmegyénkben jó békesség és szeretet honol, s oly helyeken is, a hol — fájdalom — surlódások fordultak elő, remény lehet, hogy Isten segédelmével helyre álland a régi jó rend. A presbyteriumok, — egy-két egyház kivételével majdnem mindenütt hűségesen teljesítik feladatukat; egyházi és iskolai ügyünket előmozdítani vallásos és hazafias kötelességöknek ismerik. Akadnak itt-ott ugyan — fájdalom — olyan fásult kedélyű, vagy könnyelmű hitsorsosok, kik a templomba való járást egy, vagy más okból nem gyakorolják vagy 53-an; vadházasságban is él 32 pár, viszálykodó házassokat is kellett kibékíteni 14 esetben; de hiszen tudjuk, hogy a legszebb termő fán is akad romlott vagy éretlen gyümölcs, a házassági törvény rendezetlen volta szintén szülő oka a törvénytelen együttéléseknek, a szegénység pedig természeténél fogva sok viszályt szül még a különben egymást szerető házasságok közt is. Nagyobb baj az, hogy erkölcsi vétség miatt polgári hatóság által a múlt évben 11 hitsorsosunk volt büntetve, de az a körülmény, hogy ebből a feltűnő nagy számból 10 csupán csak egy egyházközségre esik (Sárközre) legalább mutatja, hogy ilyen esetek nálunk csakis egy-két helyen fordultak elő.

A lelkészek s tanítók fizetéseit az egyházak kevés kivétellel rendszeresen beszolgáltatják. A hol e tekintetben feltünőbb hátrány van, ott az egyházmegyei gyűlés kötelességének tartja majd erélyes intézkedéseket venni fogatba.

Anyaegyházunk van 42, leányegyházunk 5, összesen 47. — Fiókegyház és szórvány 87. — Az anyaegyházak közül egy (Misztótfalu) helyettes lelkészszel van betöltve; egyet pedig (Sárköz-Ujlakot) a szemszéd lelkész adminisztrál. Nagy-Hodoson az elhalt lelkész, Lugossy Dániel helyett Kovács Zsigmond nagy-bányai volt segédlelkész választatott s a napokban már el foglalja hivatalát. — A fiókegyházakban és szórványokban a missiói munkát négy lelkésztársunk teljesíti; de ezeken kívül többben is működnek e téren, kik szintén támogatásra volnának méltók.

Rendes lelkész volt a mult évben 40, kik közül egyik derék s még élete javában levő társunk néhai Lugossy Dániel, mindnyájunk közös fájdalmára, meghalt. Legyen áldott közöttünk emlékezete. — Legyen helye az ujonnan választott ifju lelkész atyánkfia által pótolva. Helyettes lelkészi minőségben működik 1. — Ideiglenesen társítva van 1 egyházunk (S.-Ujlak.) Segédlelkész-tanító van 4. — Nyugalmazott lelkészünk él 1.

Lelkek száma finemen 11,141 nőnemen 11,204, összesen 22,345; a mult évinél 365-több, a minek valószínűleg az az oka, hogy most a fiókegyházak népessége is legtöbb helyen feljegyeztetett.

Szülöttek száma: 534 fi, 476 leány, összesen 1010. Ezek közül élve született:

Törvényes 477 fi, 417 nő = 894.

Törvénytelen 38 „ 43 „ = 81.

Halva született:

Törvényes 19 „ 14 „ = 33.

Törvénytelen — „ 2 „ = 2.

Áttért hozzánk más vallásról 9 fi, 8 nő összesen 17.

Meghalt finemü 410, nőnemü 422, összesen 832.

Kitért tőlünk más vallásra 4 fi, 5 nő, összesen 9. Ha a szülöttek és áttértek számából 1026-ból, a halottak és áttértek számát, a 841-et kivonjuk, szaporodás mutatkozik 186 lélek.

Új házasok száma: tiszta református 217, vegyes vallásu 35, összesen 252.

Konfirmált növendékek száma: 104 fiu, 161 leány, összesen 301. Ezekhez van számítva az a néhány felnőtt egyén is, kik vallásunkra áttérésök alkalmával konfirmáltattak.

Templom van az egyházmegyében 47. Ezek közül jó 32, javítandó 11, rozzant állapotban van 4. Egészen új az aranyos-megyesi, melynek felszentelési ünnepélyén egész egyházmegyénk szivből örvende-

zett. Tarthatatlan állapotban van a patóházai; Görbeden pedig egészen ujnak építéséhez készülnek.

Lelkészi lakóház van 43, ezek közül jó 34, javítandó 6, rozzant vagy avult 2.

Tanítói lakás van 39; és pedig: 36 jó, 7 javítandó, 5 rosz.

Egyéb egyházi épületek jók 33 egyházban, javítandók 8-ban, rosszak 6-ban, de ezekre a vizitációi küldöttségek kötelességszerűleg felhívták az egyházi előjáróságok figyelmét.

Elemi iskola van egyházmegyénkben 50. Tanítással foglalkozott a múlt évben 52 egyén. Nevezetesen 20 okleveles tanító, 20 igazolványos, 5 csak ideiglenesen kibocsátott, és 7 lelkészi jellegű kartársunk. A tanítók közül az év vége felé Felső-Bányán Sipos Sámuel meghalt, s az egyháztanács a két fi-iskolát a segédlelkész vezetése alatt összefoglalta. Nagy-Bányán a segédlelkész tudvalevőleg csak vallástanítással foglalkozott a községi elemi iskolában, nőnövelésben és az állami gymn. alsóbb osztályaiban.

Ismétlő iskola, mint a múlt évben, csak 7 helyen áll fenn.

Iskola épületeink száma 49, mert Felső-Bányán egy épületben két tanterem van. A tantermek közül 35 jó, 7 javítandó, 2 szűk, 5 rosz. — Iskolai butorok beszerzési értéke körülbelül 2376 frt. A tanszereké 1100 frt. Könyvtár darabszám 1340; értéke 835 frt.

Tanköteles gyermek 6—12 évesig van: 1462 fiu, 1381 leány, összesen 2843. Ezek közül a mi felekezeti iskoláinkba jár 1273 fiu, 1123 leány, összesen 2396. Más jellegű iskolába jár 62 fiu, 87 leány, összesen 149. Az iskolát idő előtt elhagyta 42 fiu, 49 leány, összesen 91. Iskolába soha sem járt 85 fiu, 122 leány, együtt 207. Más vallásu gyermek jár iskoláinkba 162 fiu, 114 leány, összesen 276. Tehát a tanítók tanítványainak összes száma 2672.

Ismétlő iskolaköteles 13—15 évesig: 525 fiu, 522 leány, összesen 1047. Ezek közül iskolázásba részesül 138 fiu, 46 leány, együtt 183. Nem jár iskolába 387 fiu, 476 leány, összesen 863.

Az iskolamulasztások — fájdalom — több helyütt tetemesek. De e bajon úgy látszik — nehéz segíteni. Mindamellet iskoláinkban a tanítás munkája elég szép sikerrel foly, s vegyes lakossággal bíró vidékeken a tanítással nemzeti missiót is teljesítünk.

Iskoláink közül a tanítás eredményét tekintve 10 jeles, 20 jó, 12 elegendő, 3 alig elegendő, 1 nem elegendő, 2 nem volt osztályozható, mert az egyik helyen (Rozsályban) a hideg miatt nem jártak iskolába a gyerekek, másik helyen (Görbeden) épen az egyházlátogatás előtti napokban szűnt meg a tanító eltávóazása miatt a tanítás.

Szinér-Váralján és Nagy-Bányán az állami és községi iskolában s másnemű tanintézetekben is rendszeresen foly a vallástanítás. Erdőszádán gróf Dégenfeld Sándor saját költségén egy kis magyar iskolát

tart fenn. — Nagy-Bánya közelében Borpatak nevű telepen a város intézkedése folytán egészen új iskola alapult, melyben néhány református gyerek is kellő oktatást nyer s általában magyar nemzeti szellemű nevelésben részesülnek a növendékek.

Faiskola terület állítólag 33 egyházban van, 14-ben nincs; de — fájdalom — a területtel rendelkező egyházakban sem fordittatik a kitűzött célra.

Testgyakorlótér alig van egy néhány egyházban; a testgyakorlás helyét iskoláinknál a megszokott játékokkal pótolja ősi szokás szerint a gyermeksereg.

A tanítók fizetésének pénzértéke a feljegyzett adatok szerint a 16,237 frtra megy. A miből átlag egy tanítóra 312 frt 25 kr. esnék, úgyde tudjuk, milyen különbözőleg vannak a díjazások az egyházak népességi és anyagi viszonyaihoz képest megosztva.

A mi az egyházak anyagi helyzetét illeti, a fekvő birtokok mennyisége 2784 holdnyi szántóföld és rét; ezeken kívül van 393 hold erdő; 6 drb szőlő, 8 zsellértelek, 12 bérház, 2 vízi és 3 szárazmalom s egyéb aprólékos birtokjog. Öröndetes fejlődés jelei a több helyen létező takarékmagtárak, melyekben ez idő szerint 1353 köből buza, 478 köből tengeri és 1337 frt 90 kr pénz van. — A kamatozó tőkepénzek 103,613 frt 99 krra rugnak, melyekkel szemben 12274 frt 96 kr adósság áll fenn. — Az épületek értékéről némi tájékozást nyújthat a tüzkár elleni biztosításért fizetett összeg, mely a múlt évben 680 frt 72 krra ment.

A gondnoki számadások eredménye — a mennyiben néhány egyház még nem készült el számadásával, — nem volt mindenütt feljegyezhető; de a feljegyzett adatok is tetemes összeget t. i. 58565 frt bevételt, 48776 frt kiadást, 9815 frt pénztári maradványt és 26 frtnyi túlfizetést vagy hiányt tüntetnek fel, nem számítva ide a természetmennyiben meglevő készleteket, melyeknek értékét pontosan felszámítani úgy sem lehetne.

A múlt évben teljesített építkezések összes költsége 16,283 frt 18 krra megy. Ezek között legtekintélyesebb összeget vett igénybe az ar.-megyesi kis gyülekezet szép temploma. De legvilágosabb jelei a protestáns vallásos buzgóságnak azok a kegyes adakozások, melyeknek pénzbeli értéke a lefolyt évben 11,468 frt 30 krra számítható. Vannak ezek közt nagyobb adományok, de legtöbb része szegény anyagi körülmények közt élő hivek áldozat-filléreiből kerül ki, s valóban méltó elismerésre, tiszteletre és forró halálra kötelez minden nemes és a közjóért hevülni tudó lelket.

Az építkezések és kegyes adakozások részletei a következők:

Építkezések.

1. Adorjában az új iskola már fedél alá került.
2. Aranyos-Megyesen új templom épült 10,000 frt költséggel.
3. Ávas-Ujváros kisebb javításokra 30 frtot fordított s az ócska templom és torony javításához készül.
4. Ávas-Vámfaluban a lelkészi és tanítói lak kerítéseinek javításához az anyagok beszereztettek.
5. Batizon az iskola épületet s a lelkészi udvaron épült magtárt új talppal ellátták, a gabonást lelkész részére kipadoltatták, befűközték, a parochián több javítást eszközöltek 164 frt költséggel.
6. Egriben az iskolánál egy kőkút készítettett 50 frt költséggel.
7. Felső-Bánya kisebbszerű javításokra 30 frtot fordított.
8. Garboczon a lelkészi udvaron kut készült; az iskola kitoldatott; kapu és kerítés javítottatott 214 frt költséggel.
9. Hiripen új iskola emeltetett 1100 frt értékben.
10. Kis-Hodoson a lelkészi lakon egy sütő s nyári konyha épült; kerítés is igazítottatott 80 frt költséggel.
11. Kis-Kóles az iskola egyik oldalát bezindelyeztette s a tanítói lakon istállót javítottatott 150 frt értékben.
12. Kőszeg-Remetén diszes torony épült s az ócska harang újból öntetett 350 frt költséggel.
13. Kis-Peleske a lelkészi lakon 6 öl hosszú magtárt és pinceszét építettetett 350 frt költséggel.
14. Lázári építkezésekre fordított 182 frt.
15. Magosligeten egy melléképület készült az iskola udvaron 35 frt költséggel.
16. Méhtelek a lelkészi lakon egy sütőt készítettett 86 forint költséggel.
17. Mikolában a templom teteje fenyő zsindelylyel beszegetett s a tanítói és lelkészi lakon levő melléképületek fedelei megigazgattattak 60 frt költséggel.
18. Misztótfaluban a toronyépítéshez szükséges anyagok beszereztettek 1200 frt értékben.
19. Nagy-Bányán építkezésekre, javításokra 360 frt; az orgona javítás költsége 512 frt; harangállványra mintegy 500 frt fordított, mely összesen 1372 frtot tesz.
20. N.-Hodoson a tanítói lak hátulsó része megújítottatott 10 frt költséggel.
21. Nagy-Kóles egy léczgórét építettetett 60 frt költséggel.
22. Ombodon az újonnan építendő lelkészi lakhoz 120 köbméter követ szállítottak ingyen a hivek és toronyórát készítettettek.

23. Pettyénben a tanítói udvaron istálló épült, kézi munkát és fuvar nem számítva, 75 frt értékben.

24. Száraz-Berken a lelkészi lakon kerítés és kapu épült 30 frt költséggel.

25. Szinér-Váralja a lelkészi lak befedéséhez vásárolt 15,000 drb zsindelyt, tanítói lak fedelezését befejezték.

26. Tiszta-Berken a lelkészi udvaron istálló épült kő-alappal, napszámon és fuvaron kívül 67 frt költséggel; a ház befedéséhez zsindelyt szereztek be 139 frt értékben.

27. Udvariban a templom és iskola telek 180 frtba kerülő deszkakerítéssel láttatott el.

28. Berenden 35 frt értékű kerítés készült.

29. Nagy-Paládon egy új bérház építése befejeztetett.

Adakozások.

Apában Szentiványi Gyuláné szül. Bernáth Berta urnő egy igen diszes, 80 frt értékű terítőt adott az ur asztalára.

Perselypénz gyűlt 14 frt.

Avas-Vámfalu. Szentiványi Gyula ur orgonára 20 frtot, Mali Imre (Bálintné) 10 frtot, Bakó József ur 20 frt értékű fát adott a kerítéshez, és az ur asztalát két ízben ellátták borral. Szép jele a buzgóságnak az is, hogy a hivek mindenkor ellátják borral és kenyérrel az ur asztalát.

Batiz. Mándi Beke Terézia az ur asztalára egy igen szép sötét kék posztó, gazdag arany rojtokkal beszegett terítőt ajándékozott, mintegy 30 frt értékben.

Bonta István m. kir. honvédszázados ur az iskola javára ez évben is 5 frtot adományozott, Fényes Péter ur egy tanuzási díjat 3 frtot az egyháznak adott. Jakó Pál ur kenyérrel és pénzen vásárolt borral látta el éven át az ur asztalát.

Apátiban Kovács István 207 frt értékű harangot öntetett.

Egri. Kádár Józsefné Szerdahelyi Rozália urnő 40 frt értékű bársony urasztali terítőt adományozott. Az olvasó és dalegylet báltartással 25 frtot keresett.

Felső-Bánya. Néh. Pelládi Ferenczné 120 frtot hagyományozott. Háder Ferenczné szül. Bartos Berta urnő, róm. kath. férje indítványára diszes keresztelő edényt készíttetett 48 frt értékben.

Garboldcz. Az ur asztalát kenyérrel Váradi Menyhért gondnok látta el. Tóth Kálmán helybeli birtokos egy termésre földet adott, melyről az egyház 1½ mm. buza hasznót vett be. Aratási munkával keresett az egyház 41 frtot.

Hirip, Kocsis János 5 frtot az iskola építésre adott, minthogy ő nem lakván a faluban, munkát nem teljesíthetett.

Homok-Gödény Imréné Boros Juliánna urnő éven át az ur asztalát kenyérrel, Kanizsai Ignáczné borral látta el. Gödény Imréné a kathedrára egy fekete posztóból készült ezüst szegélyű takarót adott (8—10 frt ért.)

Kis-Hodos. Bogási Antal gondnok éven át az ur asztalát kenyérrel és borral látta el.

Kis-Kóleson kántálásból 5 köből tengeri, báli jövedelemből 50 frt gyült össze.

Kis-Peleske. Éven át az ur asztalát kenyérrel az egyház-tanács tagjai látták el.

Köszeg-Remete. Dohi Mártonné szül. Dohi Sára, a papi székre 50 frt értékű diszes terítőt, özv. Lázár Jánosné sz.-váraljai lakos harangra 30 frtot adományozott.

Lázári. Veres Ferenczné az ur asztalára egy selyem terítőt ajándékozott.

Magosliget. Aratási munkával keresett az egyház 42 frtot. Az iskola javára tartott báli jövedelem 21 frt volt.

Méhtelek. Aratási munkával keresett az egyház 77 forintot. Amerikában lakó Fehér András az egyháznak 10 forintot, az iskolának 5 frtot küldött.

Mikola. Aratási munkával keresett az egyház 115 frtot.

Misztótfalu. Bartha József és Kovács Sándor ez évben is az ur asztalát kenyérrel és borral látták el. A felépítendő tornyra és javításokra adakoztak: Ő Felsége a király 100 frtot, Wekerle Sándor miniszterelnök ur 1511 méter faragott fát, 20 mm. kulcs vasat, 24,000 drb téglát és 92 szekér faragott követ, Matolesy Lajos N.-Bánya város mérnöke a tervrajzot s a költségvetést díjtalanul elkészítette, Benedek Mózes és neje Bányai Eszter által rendezett bál jövedelme 23 frt, Molnár Antalné György Róza gyűjtött N.-Bányán 20 frt 50 krt, Fonciere pesti biztosító-intézet 10 frtot, a Phönix biztosító intézet 10 frtot, a n.-bányai ev. ref. egyház 25 frtot, az énekkar által rendezett bál jövedelme 36 frt, a helybeli ref. hivek adtak összesen 600 frtot, Robelly Lajos nagy-bányai földbirtokos gyűjtő-ívén 61 frt 40 kr., Kovács Zsigmond ref. lelkész gyűjtő-ívén 26 frt 30 kr. adomány gyült össze. A megyében eszközölt gyűjtés eredményezett 482 frt 95 krt., gróf Károlyi Alajos iskola építés esetére 200 frtot ajándékozott.

Nagy-Bánya. Az orgona javításra tartott batyubál tiszta jövedelme volt 332 frt 02 kr., ugyanezen célra többen adakoztak 23 frt 70 krt., Szendy Antal főgondnok négy ízben ajándékozott 32 frtot, Szöllősi József magyar-kékesi földbirtokos 33 frt 50 krt., László Károly volt gondnok 25 frtot; mulató-társaságok gyűjtöttek négy ízben 29 frt

90 krt. Az egyházközségi közalapra: Bányai Ida iskolás leányka megtakarított pénzéből adott 2 frtot, Jég Károly 3 frtot, egy róm. kath férfi 5 frtot, Göbölös János a regale váltságból 226 frt 70 kr., Stol-Béla ügyvéd 1 frtot adott s egy bizonyos telekvétel alkalmából a szükl séges bélyegköltséget sajátjából fedezte. Szibert Adolf temető őrházra adott 2 frtot, Vigh János 1 frtot. Öt kis leányka, névszerint: Bányai Erzsébet, Kunay Gizella, Tordai Mariska, Thurzó Margit és Virág. Anna mintegy 80 frt értékű bordó-bársony takarót ajándékoztak és himeztek a kathedrara. Özv. Szücs Sándorné Borsos Erzsébet urnő egy 21 métermázsás harangra ajándékozott 4000 frtot, kötvényben biztosított 500 frtot, Németi Ferencz presbyter az új harang megszólaltatása alkalmából 200 frt alapítványt tett. Más egyházak czéljaira gyűlt a hivektől 55 frt 70 kr, nem számítva bele a perselypénzt s az ur asztali kenyeret és bort, mely itt szintén szép értéket képvisel, az ajándékozások összes értéke: **6634 frt 22 kr.**

N-H o d o s. Aratási munkával keresett az egyház 113 frtot. Ezenkívül az előljáróság a birtokosságtól haszonbérbe kivett 5 köblös földet, melyen 20 métermázsas buza termett, mit is a torony-alap javára fordítanak. Az ilyen tevékeny, buzgó előljáróság s igyekvő nép méltán megérdemli az elismerést s dicséretet.

N-K o l e s. Kikics Máté róm. kath. vallásu ispán urasztali borral adott 3 frtot.

O m b o d. Az egyház hivei jótékony multság által mintegy 500 frtot szereztek össze, melyből 400 frt értékben toronyórát állítottak be. Szép bizonyosságot tesz továbbá a vallásos buzgóságról az, hogy az egyház hivei az ujonnan felépítendő lelkészi lakhoz 120 köbméter követ szállítottak s hordottak össze 40 kilométernyi távolságból.

P a t ó h á z a. Gróf Dégenfeld Sándor ur 100 frt értékű épületfát, Pap Sándor ur 4 frt 68 krt adott az egyházközségi közalapra, Tóth Mórész ur 6 frt értékű fát, id. Kánya Ferenczné egy keresztelő poharat és tányért, (2 frt értékű) Hajdu Zsuzsanna 5 frtot ajándékozott.

S z a m o s-K ó r ó d. Láng Lajos és neje 5 frtot adtak egyházi czélra, bái jövedelem és kántálásból 20 frt 2 kr gyűlt. Iskola építéskor a munkásoknak többen kosztot adtak 5 frt értékben. Décese Ignác ur K.-Kolesről az iskola kéményéhez téglát adott 3 frt értékben.

S z a t m á r h e g y. Kelemen János madarászi lakos az egyháznak halála után fizetendő 200 frtot hagyományozott.

S z á r a z-B e r e k. Báthy Sándorné Szoboszlai Borbála a sövényzethez erdejéből vesszőt adott 8—10 frt értékben. Egyháztanács éven át az ur asztalát kenyérrel látta el, Galgóczy Jenő ur bort adott.

K a k-S z e n t-M á r t o n b a n a bál 30 frtot jövedelmezett.

S z i n é r-V á r a l j a. Mándy Zoltán ur 2 frt, Nagy Sándor iparos 2 frt, Terge Bálintné 2 frt, Kovács Lőrincz ur nagy-bányai lakos 2000

frtot érő ingatlan birtokot adományozott a református óvodás-gyerekek neveltetésére.

A r a n y o s-M e g y e s e n magtár-alapra Böszörményi Zsigmond 5 köből tengerit, Szabó József 2 köblöt, Boros Zoltán 3 köblöt, Jakó Kálmán 3 köblöt, Streicher Lajos 2 köből 1 vékát, Szaesvai Sándor 5 köblöt, összesen 20 köből 1 véka tengerit adtak.

Templom építési célra özv. Nagy Károlyné végrendeletileg 30 frt, mélt. Schweizer Gábor róm. kath. vall. ezredes 42 frtot, mélt. gróf Dégenfeld Gusztávné 200 frtot, ngs. Szentiványi Gyula 10 frtot, Köpeczi Sándorné 10 frtot.

Streicher Lajosné és Böszörményi Zsigmondné urnők egy-egy antik urasztali abroszt megújítottak, Boros Zoltánné urnő a szószéket, Ferenczy Laura a papi széket diszítették fel értékes terítőkkal.

Böszörményi Zsigmond, Boros Zoltán, Jakó Kálmán és Streicher Lajos urak 3 széket és az urasztalát csináltatták 180 frt költséggel, 24 zsoltárt vettek a templomba új évi ajándécul, ezen kívül a templom anyagjait nagy részben Böszörményi Zsigmond, Boros Zoltán, Jakó Kálmán, Streicher Lajos, — kisebb részben Selyebi Gyula, Szaesvay Sándor és Szabó Vilmos urak hordatták össze. A templom építés költsége 10,000 frtra tehető.

A v a s-U j v á r o s b a n Bakkai Bálintné szül. Becske Zsuzsánna egy fehér asztalteritőt, a sz.-váraljai segélyegylet óra alapra 10 frtot, templom építésre Bak Imre 10 frtot, Bak Mihály 10 frtot, Rumus András 10 frtot, Szathmári István s. lelkész 5 frtot, Cseh György 10 frtot, Cseh Imre 15 frtot, összesen 60 frtot. Bál jövedelme 40 frt.

Ugyanitt Szél György missiói lelkész bemutatta a felsőfalusi fiókegyház templom-alapra gyűlt pénzét. Közalaptól 50 frt; avasi birtokosság 500 frt, szatmári és nagykárolyi gubás-társulat 10—10 frt kamattal 581 frt 17 kr, a mi takarékpénztárilag kezeltek, ezenkívül van gondnoknál 24 frt.

T i s z t a-B e r e k. Báli jövedelem 56 frt. Aratási munkával keregett egyház 108 frt 45 krt. Szabó Juliánna darnói lakos a kathedrára egy koszorut, Gergely József és neje Biró Eszter urasztali teritőt adott.

U d v a r i. Özv. Lázár Jánosné szül. Marti Eszter sz.-váraljai lakos egy urasztalt készíttetett 30 frt értékben. Szeőke Barna 2 frt 32 krt., Tóth Imre 50 krt, a hivek 5 frt 24 krt közszükségre adtak. Báli jövedelem volt 9 frt 59 kr. Miklós Erzsébet az ur asztalára teritőt adott. Szeőke Barna ur kenyeret, Pap Gyuláné urnő bort adott az ur asztalához.

Fogadják a kegyes adakozók mindnyájan az egyház hálás köszönetét. S nyerjenek lelkesedést jövőre is abból az édes öntudatból, hogy önkéntes szives áldozataikkal az áldást osztogatójának, a nagy Istennek

dicsőségét és egyszersmind magyar nemzeti közművelődésünk ügyét mozditják elő; ennek előmozdításával pedig drága hazánk boldogságát fokozzák.

Midőn elismeréssel veszi tudomásul közgyűlésünk a nagy gonddal összeállított esperesi jelentést és örömmel értesül egyházmegyénk anyagi és szellemi kedvező haladásáról: a nemes szívek áldozatkészségét jegyzőkönyvileg is megörökíti, megbizván főjegyzőt, hogy a nagyobb adományokért külön levelekben is fejezze ki egyházmegyénk köszönetét.

6. sz. A szavazatbontó küldöttség beterjeszti munkálatának eredményét, melyből kitűnik, hogy a beadott 41 szavazatból a világi tanácsbíróságra Szeőke Barna ur 23, Császy Bálint ur 18 szavazatot; a világi aljegyzőségre Jakó Endre 22, Jakó Kálmán 19 szavazatot nyert.

A szavazatok számának kitüntetett általános többsége szerint tanácsbíróvá Szeőke Barna, világi aljegyzővé pedig Jakó Endre urak megválasztattak és hivatalukban megerősítettnek.

7. sz. Esperes ur felhívja Hajdu Zsigmond egyházi és Jakó Endre világi aljegyző urakat a hivatalos eskü letételére.

Megválasztott aljegyző urak a hivatalos esküt készséggel letévén, Hajdu Zsigmond mindkettőjük részéről hálás köszönetet mond az irántok nyilvánult kitüntető bizalomért, és igéri, hogy szívét, lelkét, munkásságát egyházmegyénk ügyeinek szenteli, mely nyilatkozatát közgyűlésünk örömmel fogadja, s mindkét aljegyző urat lelkes éljenzésekkel üdvözli.

8. sz. Esperes ur jelenti, hogy a kérlelhetlen halál egyházi hivatalnokaink közül hármat szakított ki sorainkból, Lugossy Dániel nagy-hodosi lelkészt, Bottyán József szárazberki és Sipos Sámuel felső-bányai tanítókat, s indítványba teszi, hogy az egyház szolgálatában buzgón fáradozott hivatalnokainak jegyzőkönyvünkben emlékezetök örökíttessék meg.

Megilletődéssel hallgatja egyházmegyei közgyűlésünk esperes ur szomoru jelentését, s méltányló indítványát elfogadva, Lugossy Dániel nagy-hodosi lelkésznek úgy is, mint a lelkészi gyámintézet buzgó jegyzőjének, egyháza és hivei munkás lelkipásztorának élete delén kidőltét részvéttel fájlalja; Bottyán József és Sipos Sámuel tanítóknak az iskolaügy és népnevelés terén tanusított hű fáradozásairól elismeréssel emlékezve meg, mindhármojuk nevét jegyzőkönyvében megörökíttetni határozza.

9. sz. A közelebbi egyházmegyei gyűlés óta történt belhivatalnoki változásokról jelenti esperes ur, hogy Felső-Bányára Bottyán Pál segéd-lelkész-tanító választatott meg, s helyére Apátiba Huszár Benedek jeles

oklevéllel hivatott; Ujvárosba Sziki Ádám segédlelkész tanító jött, Sárköz-Ujlakra Gál Gyula, Apahegyre Ács Elek mint oklevéllel nem bíró egyén ideiglenesen alkalmaztatott. Görbedről Melegh Adolf ujvárosi postamesterré neveztetett ki s helyére Tóth József adorjáni tanító hivatott meg; Amacsról Rózsa Ferencz Kóródra, Amaczra Szabó József, Józsefházára Szabó Lajos rendszeresen választattak meg.

A belhivatalnoki változásokra vonatkozó esperesi jelentés tudomásul vétetik, és minden intézkedéseiben megerősítettik.

10 sz. Olvastatott a nagy-hodosi lelkészi hivatal betöltésére elrendelt választás jegyzőkönyve, mely szerint f. évi január 15-én az elnöki leg kinevezett küldöttség Nagy-Hodoson megjelenván, egyházi törvényeink szabályai szerint a választást megtartotta és a gyülekezet egyhangulag Kovács Zsigmond nagy-bányai segédlelkész mellett nyilatkozott, őt választván meg rendes lelkészeül.

Örömmel értesül egyházmegyei közgyűlésünk a nagy-hodosi gyülekezet egyetértő lelkészválasztásáról, s midőn Kovács Zsigmond megválasztott lelkész urat teljes készséggel megerősíti hivatalában, egyszersmind kívánja, hogy jól megérdemlett új állomásán segítse a kegyelemnek atyja sikerrel folytatni azon lelkészi buzgó működést, melyet boldogult elődje oly hiven végzett, s a mily egyetértő bizalommal választotta meg gyülekezete, oly egyetértő szeretet vegye körül lelkészi működésében is.

II. sz. A szatmári ev. ref. főgimnázium igazgató-tanácsa 60/893. számú határozatát közli egyházmegyénkkel, mint a fenntartó-testület egyik részesével, melyben kimutatva azon szükségét, a mely a főgimnáziumnak a kor színvonalán tartása és a tudományosság követelményei szerint különösen a tanárok díjazásában mutatkozik; továbbá hivatkozva közelebbi zsinatunk azon határozatára, hogy főgimnáziumi tanáraink fizetése 1200 frt és lakás, vagy e helyett 200 frt lakbérben állapittatik meg; végül kitüntetve, hogy ezen gimnáziumnak jövője biztosítására e szerint még évi 8000 frtra volna szüksége; a mennyiben az 1883. évi XXX. t. cz. 47. §-a alapján államsegély is igénybe vehető: mint végmenedéket a főgimnázium jövőjének biztosítására évi 10000 frt államsegélyt fog kérelmezni az egyházi főhatóság közvetítésével a magas kormánytól. E törekvésében kéri egyházmegyénk támogatását.

Egyházmegyei közgyűlésünk beható vita után 20 szavazattal 6 ellen határozta, hogy: bár önkormányzati jogaink teljes épségben tarthatása érdekében óhajtaná az országos közoktatási kormány segélyét mellőzni; és bár éppen ezen szempontból a szatmári gimnázium emelése alkalmával évekre kiható segélyezésekre is kötelezte magát; de mivel az igazgató-tanács részletes és alapos kimutatása szerint a hozott ál-

dozatok sem adnak elég alapot a tanári fizetések törvényszerű és méltányos felemelésére, melynek elmaradásával pedig épen a mai korban veszélyeztetve lenne e főgimnázium sorsa; végül tudva azt is, hogy ez iskola nemcsak a felekezeti, hanem az országos közművelődési és hazafias érdekek előmozdítására van hivatva s ezért országos támogatást is igényelhet: a felhozott érvek előtt meghajolva, pártolja az igazgatótanács azon határozatát, hogy évi 10000 forint államsegély kérelmezésével forduljon az egyházi főhatóság elé.

12. sz. A felsőbányai egyház előljárósága beterjeszti egyházi közgyűlése 32/893. számú határozatát, melyben az egyik fitanító halála folytán a két fitanítóság egyesítését kimondja, indokul hozván fel, hogy az egyház népességének száma a közelebbi években a bányászat sikeretelensége miatt tetemesen csökkent, úgy, hogy jelenben az összes tankötelesek száma 80, tehát két tanítóval teljesen ellátható; másrészt a tanügy érdekében kívánatosnak tartja a tanítók nagyobb mérvű díjazását, valamint a már e célra felnevekedett alaphól a lelkeszi fizetés emelését is. Kimutatja egyszersmind, hogy az eddigi 3-ik tanító fizetését a mostani kettőnek emelésére kívánja fordítani. A midőn ezen határozatát beterjeszti, kéri arra az egyházmegyei gyűlés jóváhagyását.

Sajnálattal értesül ugyan egyházmegyei közgyűlésünk a felsőbányai egyház hívei számának — bár indokolt — apadásáról, de miután a kimutatott 80 kétnemű tanköteles gyermekek tanítását egy fi- és egy leány tanító teljesen elláthatja és mivel a határozatból kitűnik, hogy az eddigi 3-ik tanító fizetése ezután a kettőnek fizetése emelésére fordítatik: az egyházi közgyűlés határozatát jóváhagyja. Egyszersmind elismerő helyeléssel erősíti meg a lelkeszi fizetésnek már a múlt idő egy szakában személyhez kötött, most azonban állandósítani tervezett 150 frttal emelését — utasítván az egyháztanácsot mindhárom újított díjlevélnek szabályos alakban és számban megerősítés végetti beterjesztésére.

13. sz. A felsőbányai egyház Máriási Vaszali örökösaitól bizonyos kaszáló területet szándékozván megvenni, esperes ur 623 892. sz. a. megbizta Gergely Károly és Lajos György tanácsbíró urakat a helyszíni vizsgálatra, kik is jelentéstételökben előadják, hogy a felsőbányai 1096. sz. tjkkv. 1213. h. sz. alatt 1 hold és 1155 □ öl területű kaszáló 400 forint megvételtre általok is ajánlatik, mert a befektetett tőkepénz 7—8⁰/₁₀-át bérbeadással is biztosítja, továbbá épen az egyház hasontermészetű birtoka mellett van, és végül mert az ottani birtokviszonyokhoz képest sem drága.

A vizsgálatra kiküldött tanácsbíró urak véleménye alapján egyházmegyei közgyűlésünk a felsőbányai egyház által

fogantba vett kaszáló vásárlást jóváhagyja, s egyházkerületi megerősítés végett pártolólág felterjeszti.

14. Az egyházmegyei gyűlés 53/992. sz. a. megbízott küldöttség az egyházlátogatási tabellák rovatának módosítására vonatkozó véleményét következőkben terjeszti be:

I. népességi adatok ivénél.

a) a szülöttnek összegezett kimutatása utólteendő, mert így könnyebb a tévedést kikerülni.

b) a halottak rovata után beköltözött és kiköltözött rovata nyitandó, mert az eddigi kimutatásokban csak a születés és halál egymáshoz arányából előállított különbözet mutatta a fogyást vagy szaporodást, holott a beköltözés, kiköltözés, házasság útján is tetemes népességi különbözet állhat elő.

c) A lélekszám összegének kimutatásánál a leány-, fiók egyházak és szórványok népességének összege külön rovatba mutatandó ki.

Általában véleményünk szerint a népesség lélekszámának pontos nyilvántartását családkönyvek alkalmazásával, vagy — mivel egyházaink kis népességűek és nem nagy munkába kerül — még inkább évenként karácsonkor tartott lelkiismeretes összeírás által tartjuk kivihetőnek.

II. A népiskolai adatok ivén:

a) a más felekezeti tanulók számának rovata fentartandó.

b) a könyvtári állományhoz számítandó a „Néptanítók Lapja” minden évfolyama egy-egy kötetnek vétetvén.

III. A lelkészekre, gondnokokra, vallási erkölcsi életre vonatkozó adatok ivén:

a) a lelkész szolgálati évének kimutatásához egy rovat pótlendő és abba segédlelkészi évei jegyeztessenek be, így lesz szabatosan kimutatva, hogy mennyi szolgálati évet töltött mint segéd, és mint rendes lelkész.

b) A lelkészi fizetés pénzértéke is külön rovatban kimutatandó.

c) Az urva csorával élők száma helyett a rovat címe így igazítandó ki: urva csorával minő számban élnek? mert a mostani címre csak számadatokkal lehet felelni, míg ellenben így szabatos felelet és bejegyzés lesz: nagy, kellő, vagy kevés számban.

d) Erkölcsi vétségért büntetve volt rovata kettőssé teendő és így lesz egyháziilag, polgárilag büntetettek.

IV. A vagyoni állapot kimutatásának ivén:

a) a földbirtoknál új rovat nyitandó a legelő illetmény kimutatására is, mert alig van egyházunk, melyben a belhivatalnoki fizetésben ez nem szerepelne.

b) egyéb javak rovata kettőssé teendő: fekvő és ingó javakról.

c) az adóság rovata előtt követelés rovata nyitandó, melyben különösen az egyházi hátralékos adó összege mutatandó ki.

d) A gondnoki számadás rovatai elé a múlt évi költségvetés összegének új rovatok nyitandók, mert így lehet összehasonlítani mennyiben maradt el vagy lépte túl a számadás eredménye a költségvetés összegét, s ha nagy különbség mutatkozik a plus és mínusz között, meglehet vizsgálni az okot is.

Általában a költségvetés ügyében az a nézetünk van, hogy annak felülvizsgálatát illetékesen csak a számadást vizsgáló egyházlátogató küldöttség végezheti.

e) ugyancsak a gondnoki számadásnál a bevétel, kiadás, maradvány és hiány mellett külön rovat nyitandó a terménynek is mázsákban kimutatva.

f) A magtárnál még egy rovatra van szükség, a pénzalapnak, mert több magtár szaporodásának egy részét pénzzé téve tőkésíti, és ez alapot egészen külön kezeli.

Ezen módosításokat és pótlásokat látta a küldöttség czélszerűnek a mostan használt tabellák rovataira nézve, s azon javaslatot teszi, hogy ekként összeállított ívek 100 példányban nyomassanak ki és minden egyházba küldessék egy-egy; és a lelkészek utasíttassanak évenként az összes rovatok pontos betöltésére: így az egyházlátogató küldöttség egyöntetű s alapos adatokat fog egyházmegyénk egyházainak anyagi és szellemi viszonyairól egybegyűjteni.

A küldöttség véleménye elfogadtatván, közgyűlésünk megbizza pénztárnok urat, hogy a tabellák kellő számban leendő kinyomatását eszközölje, s annak költségét egyházlátogatáskor az egyes egyházaktól vegye be.

15. Az egyházmegye 61/892: sz. a. kinevezett építkezési bizottság, mely azzal volt megbizva, hogy az egyházak tehetségére és népességére tekintettel készítsen különböző épület-terveket, hogy e tervek levéltárba helyezettvén, adandó alkalommal az építkező egyházaknak használat végett ajánltassanak, — beterjeszti jegyzőkönyve kapcsában iskola és lelkészlak tervrajzokból álló munkálatát. Ezzel kapcsolatban bírálja a misztótfalusi egyház előjárósága részéről beterjesztett építendő toronynak alap és tervrajzát s hozzá csatolt költségvetését. Bizottságnak a torony külalakjára nézve kevés a megjegyzése, sokkal több és lényegesebb a költségvetésnél, hol legalább 250 frtot az egyház megtakaríthatott volna; azonban a beterjesztett költségvetés alapján hirdetett az egyház pályázatot, és bár a szerződés az egyházra nézve nem kötelező, de azért annak felbontását mivel pályázat útján jött létre, s így az egyházra bizonyos mértékben káros lenne, bizottság már nem javasolja. Ez esetből kifolyólag azonban felhívja a bizottság az egyházmegye figyelmét arra, hogy határozatának figyelembevételét s általában gyakorlati alkalmazását, mindenütt és mindenkitől szigoruan megkövetelje. Ugyanis az egyházmegye 1892/61. sz. a. határozásában elren-

beli, miszerint az építkező egyházak szerződés megkötése előtt tervezeteket és költségvetéseket felülbírálás végett terjesszék az építkezés bizottság elé — s mégis már az első esetben sem vétetett figyelembe ide vonatkozó végzése, a mennyiben tervezet és költségvetés pályázat hirdetése és szerződés megkötés után lett beterjesztve. Javasolja azért bizottság, hogy közgyűlésünk még egyszer bírság terhe alatt utasítsa az egyházakat, hogy építkezés alkalmával előleges tervezeteiket a költségvetéssel együtt mindenkor pályázat hirdetés és szerződés kötés előtt terjesszék be.

Ugyancsak nevezett bizottság jelenti, hogy az ombodi egyház lelkészlakot akarván építeni, beterjesztette ugy az épület tervet, mint a költségelőirányzatot. Mind a tervezetet, mind a költségvetést jónak, helyesnek és reálisnak találván, azok megerősítését véleményezi.

Midőn az épülettervek pontos és lelkiismeretes készítőinek buzgó és odaadó működésükért közgyűlésünk elismerését és köszönetét kifejezi, a tervrajzok levéltárba helyezését elrendeli, s azokra az építkező egyházak figyelmét időről-időre felhívja; egyszersmind komolyan utasítja az egyházak előljáróit, hogy építkezés alkalmával tervezeteiket a költségvetéssel együtt mindenkor a pályázat kihirdetése és a szerződés kötése előtt beterjeszteni ismerjék kötelességöknek.

A misztótfalusi egyház toronyépítési terve és költségvetése kivételesen helyben hagyatik, ezzel kapcsolatban nmlt. Wekerle Sándor miniszterelnök urnak, ki a misztótfalusi egyház torony építéséhez 1200 frt értékű anyagot adományozni méltóztatott, közgyűlésünk jegyzőkönyvileg hálás köszönetét nyilvánítja.

Végül az ombodi egyház építendő lelkészi lakának terv és költségvetését készséggel helybenhagyja és megerősíti.

16. Egyházmegyei gyűlésünk 66/892. sz. végzésében kinevezett bizottság a dobrács-apáti-i egyház előjáróságának jóváhagyás és megerősítés végett beterjesztett magtári alapszabályait megvizsgálván, jelentésében előadja, hogy a kérdéses alapszabály elfogadható és megerősíthető azon megjegyzéssel, hogy a 3-ik §-ból e kitéttel: „és jóváhagyása“ töröltessék; továbbá a 4-ik § oda módosítandó, hogy a kezelő gondnok és ellenőrnél kölesönért jelenkezők az egyháztanács elbírálása alá terjesztessenek s a kik számára az megállapítja a kölesönt, azoknak adassék ki.

Bizottság véleménye elfogadtatván, jelen magtári alapszabály azon utasítással küldetik vissza a dobrács-apáti-i egyház előjáróságának, hogy a bizottsági vélemény értelmében kiigazított és helyesbitett alapszabályait nyári gyűlésünk elé helybenhagyás és megerősítés végett újból terjessze be.

17. sz. A szárazberki egyház előljárósága az iránt kérelmez, hogy 1893. febr. 18-án tartott gyűlésének 21. sz. a. határozatát egyházmegyei gyűlésünk erősítse meg; melyben kéri, hogy az 1867-ik évben történt határrendezés alkalmával a lelkész és tanító haszonélvezetére adott s díjlevélileg is biztosított legelőterületet, mely összesen $11^{400}/1600$ kat. holdat teszen, s mely területet az erdőtörvény reá alkalmazása miatt üzemterv szerint kellene kezelni, és így a belhivatalnokok annak haszonélvezetétől megfosztatván őket az egyház — tekintettel az egyház tagjainak jelenben is terhes egyházi adófizetésére, — kárpótolni teljességgel nem tudná: kiirthassa s kiirtva, azt a belhivatalnokok akár mint kaszálót, akár mint szántóföldet szabadon használhassák.

A kérelemnek hely adatván, nevezett egyház előljáróságának megengedtetik, hogy a lelkész és tanító haszonélvezetében levő $11^{400}/1600$ kat. holdat tevő legelőterületet kiirthassa s az ekként kiirtott földeket belhivatalnokok szabad használatába bocsássa, azon megjegyzéssel, hogy a nyerendő famennyiség eladatván, annak ára takarékpénztárba helyeztesék s kamatait $\frac{2}{3}$ részben a lelkész, $\frac{1}{3}$ részben pedig a tanító élvezze, kárpótlásul az addig is őket illető, de a kiirtással elvesztett makkoltatási jognak. E határozat jóváhagyás és megerősítés végett az egyházkerületi gyűlésre felterjesztendő.

18. A nagybányai egyház előljárósága, miután segédlelkész-tanítója Kovács Zsigmond ur rendes lelkészül választatott el, és így az ő helye betöltésre vár, hivatkozva egyházmegyénk 72/890. sz. a. határozatára, melyben jogot nyert arra, hogy új káplán-tanító választás esetén az eddigi fizetéslevelen némi változtatást tehessenek, beterjeszti a segédlelkész-tanítói állomás régi és új, tehát némileg módosított fizetés levelét, s ezzel kapcsolotban kéri az új díjlevél megerősítését.

A beterjesztett új díjlevél kisebb kötelezettséggel csak nem olyan fizetést biztosítván, mint a régi, — megerősítetik azon megjegyzéssel, hogy ha a felekezeti fiúiskola berendeztetik, s annak vezetésére is kötelezve lesz a segédlelkész, fizetése egyszász forinttal és egy-egy forint tandíjjal emeltetni fog.

19. A görbedi leányegyház előljárósága áthatva a tanítás és nevelés szent eszméjétől, f. évi január hó 6-án elhatározta, hogy a tanítói, eddig terményekből, földből és szolgálmányokból álló, s annál fogva bizonytalan, az időjárás és egyéb körülmények szerint változó fizetést készpénzre változtatja; hogy pedig minden tekintetben alkalmas s az előkönyörgői teendőket is végezni képes és ügybuzgó tanítót nyerhessen, az eddigi fizetést 100, illetve 127 frttal megjavította, s a készpénz évnegyedenkénti előleges fizetésére magát lekötölte, sőt az ingyen iskoláztatást is örök időkre kimondva, új tanítói díjlevelet készít-

tett s azt három, illetve négy példányban szabatosan kiállítván, azon kérelemmel terjeszti egyházmegyei gyűlésünk elé, hogy azt jóváhagyva, megerősítés végett a főt. egyházkerületre terjessze fel.

Közgyűlésünk a görbedi leányegyháznak a népnevelés érdekében nyilvánuló ezen buzgóságát és áldozatkészségét, midőn benső örömmel tudomásul veszi, többi egyházaink elé is követendő például állítja: további jóváhagyás és megerősítés végett a díjleveleket a főt. egyházkerületre felterjeszteni határozta.

20. sz. Mali András Mali Sámuel, Mihály, fiai és Pető Tamás vámfalusi lakosok arról panaszkodnak, hogy rajtok az egyházi gondnok székbért követel, s azt végrehajtóval szedeti és hajtátja be; ezt ők magukra nézve sérelmesnek tartják, mivel azzal nem tartoznak, s ilyenmü kötelezettséget el nem vállalnak mindaddig, míg az egyházmegyei gyűlés ez ügyben határozatot hozni nem fog, kérik tehát az igazságos határozat hozatalát.

A kérelem felvilágosítás végett az egyházi előljárási ügynek feleletre kiadatik.

21. sz. Gergely Károly és Balogh István egyházlátogató küldöttek, egyházlátogatási körutjuk némely szomorú tapasztalatairól tesznek jelentést. Apában új gondnokot eskettek, presbyteriumot alakítottak, de ez intézkedéssel volt gondnokok és presbyterek elégedetlenek. Józsefházán egy presbyter sem jelent meg, azt mondják, a papi házhoz nem mehetnek. Tóth András nevű egyháztag jelentkezett, s az is úgy nyilatkozott, hogy kénytelen egyházát elhagyni; a helyzetről küldöttség szomorú tudomást vett. Sárközőn a gondnok sem jelent meg, s a már több mint 100 frtot tevő közigazgatási költséget nem volt kitől követelni. Ezen szomorú tapasztalataikat egyházlátogatók kötelességöknek tartották bejelenteni.

Midőn közgyűlésünk a hallottakról szomorúan értesül, akkor egyszersmind komolyan utasítja úgy a józsefházai, mint a sárközi egyház presbtereit, hogy egyházunk érdekében szép és fontos hivatásuknak lelkiismeretes buzgósággal megfelelni ösmerjék legszentebb kötelességöknek.

22. sz. Sepsy Miklós egri-i lakos jogtalan fizetési megterheltetés czímen folyamodik s előadja, hogy a múlt évben az egri-i egyház előljárási ügye reá 3 véka buza bérfizetést rovat, pedig ő 10 év óta atyjával egy háztartásban él, sem külön lakása, sem külön birtoka nincs, hanem egy családot képeznek, s mint eddig, úgy most sem lett volna bérrel megróható. Panaszolja továbbá, hogy a lelkesnek fellebbezését bejelentette, ki neki meg is ígérte, hogy ügyét az előljárási ügy elé terjeszti, de soha semmi értesítést nem kapott, csak fel lett szólítva tartozása kifizetésére. Kéri azért, hogy egyházmegyei gyűlésünk az egri

egyház előljáróságának ezen önkényes, az eddigi gyakorlattal ellenkező, minden jogalapot nélkülöző bér kivetését semmisítse meg, s őt a jogtalan fizetés alól mentse fel.

Az egyház előljáróságának felvilágosítás végett feleletre kiadatik, jelentések bevértván

23. Az amaczi egyház előljárósága az iránt kérelmezett az esperesi hivatalnál, hogy a Mády-féle birtokkal egyház tulajdonába jött mintegy másfél vécásnyi irtást, mely idegen kertek közé ékelve ut nélkül van, eddig is csak évi 3 frtot jövedelmezett, de termő képességét elvesztvén, ma már ennyit sem adnak érte; továbbá 4 drb közlegelői illetőségét, melyért 1—1 frt haszonbért adnak, s annak is csaknem felét adóba kell fizetni, — árverésen szabad kézből eladhassa s az eladott birtokrészek árát a szatmári népbanknál még fent levő 900 frtnyi adósága törlesztésére fordíthassa, — kérvén az esperesi hivalt, hogy helyszíni szemle és véleményadás végett oda egy küldöttséget nevezzen ki. Esperes urnak 201/893. sz. a kelt megbízása szerint Soltész János és Böszörményi Sándor urak márczius 30-án a helyszíni szemlét megtartván, véleményök szerint a 650 □ öl területnek talált irtáskert a mai viszonyokhoz képest legalább 140 frtot megér, ha ez összeget az egyház érette meg nem kapná, javasolják, hogy faiskola kertet alakítson belőle. A legeltetési jogot az egyház próba-árverésen 279 frt 25 kron megkísérlette eladni, ez árverési adás-vevést bizottság véglegesen jóváhagyhatónak véleményezi. Általában ha mindkét nemű adás-vevés a fentebbi feltétel alatt foganatósítható leend, a beveendő vétélárt feltétlenül a Mády-féle birtok vásárlásra felvett kölesön törlesztésére fordítandónak javasolja, mit az egyház közgyűlése határozatilag előre kimondott. Ezzel kapcsolatban az amaczi egyház presbyteriuma ápril 9-ről betérjesztí jegyzőkönyvét, melyben jelenti, hogy a birtok eladásra kinevezett küldöttség javaslata szerint az 546 □ öllel felvett terület jutányosabb eladhatása végett egy újabb árverést megkísérlett, arra a község minden lakosát házanként meghívták, azonban 100 frton felül ígérni senki sem akart, sőt mindenki nyíltan megmondta, hogy ily utnélküli megközelíthetlen állapotában e birtok 100 frtot sem ér meg, a mennyiért az első árverésen eladatott. Kéri tehát az egyház előljárósága, hogy egyházmegyei gyűlésünk az első ízben megejtett árverésen eszközölt adás-vevést, — mely az egyházra nézve mindenesetre előnyös, — hagyja jóvá s a helybenhagyást a főt. egyházkerületnek is javasolja.

Egyházmegyei közgyűlésünk a küldöttség javaslatától eltérőleg, meggyőződvn az egyháztanács ápril 9-ről újabb betérjesztett jegyzőkönyvében arról, hogy jobban értékesíteni a kérdéses irtásterületet nem tudja, s az eladás egyházra nézve előnyös, — nem csak a 4 drb legelő, de a 650 □ ölnyi irtás eladását is jóváhagyja azon határozott utasítással,

hogy az adás-vevésből nyerendő teljes összeg, tehát 379 ft 25 kr a szatmári népbanknál levő 900 ftnyi adóssága törlesztésre fordíttassék. További jóváhagyás és megerősítés végett a főt. egyházkerületre terjesztetik

24. sz. Tárgyalás alá vétetett az ombodi egyház egyházmegyei gyűléstartás ügyében beterjesztett határozati kérelme, mely szerint bár elvileg a központi gyűlést pártolja, mindazonáltal azon óhajtságának adott kifejezést, hogy mint ezelőtt 15 évvel, úgy most is az egyházak szavazata döntsön ily fontos kérdésben. Azt is tulterhelőnek találja, hogy lelkész és képviselő ily nagy költséggel küldessék a gyűlésre, melyet egyházaink ismert szegénysége teljesíteni képtelen; — ezekből kifolyólag azon határozati kérését terjeszti be az egyháztanács, hogy az egyházmegyei gyűléstartás módja és helye bővebb tanácskozás tárgyává tétessék, illetve az egyházak szavazatai által döntessék el. Ezzel kapcsolatban olvastatott a kis-paládi egyház előjáróinak hasonlótárgyu kérelme, melyben ha már a vánlorgyűlés intézménye valóban elavult, — kéri, hogy a központi gyűlés Szatmárra tétessék át.

Ez ügyben egyházmegyénk a múlt évben meghozta határozatát, midőn tavaszi gyűlésének állandó székhelyévé Nagy-Bányát tévé; ez alkalommal bár élénk eszmeesere után felette napirendre tér.

25. sz. Rozsályi lelkész Sarkadi Mihály, a központi gyűlés tartása tárgyában terjesztett be indítványt, melyben a gyűlési tagok napidíjjal való mikénti ellátása, és azt e célból megkívántató alap előállítására végett tervezetet is készített. Ugyanesak tárgyalatott az egyetemes lelkészi értekezletnek a gyűlési költségek kezelésére vonatkozó indítványa.

Mindkét indítvány és tervezet Gergely Károly tanácsbíró elnökle alatt Molnár Lajos, Torday Imre, Sátor Dávid és az indítványt tevő Sarkady Mihály tagokból álló bizottságnak azon utasítással adatik ki, hogy ezen bizottság a tanítótestület képviselőinek napidíjaira vonatkozólag is véleményt adván, munkálatát nyári közgyűlésünk elé terjessze.

26. sz. Gergely Károly közpénztárnok beterjeszti az 1892-ik évről szóló számadását. Egyszersmind hivatkozva a múlt évben írásbelileg beterjesztett lemondására, e lemondást most visszavonhatatlanul megújítja.

A számadás mellékleteivel együtt kiadatik megvizsgálás végett a számvevő bizottságnak. A lemondás pedig a hivatolt ok alapján elfogadtatik, s esperes úr az új szavazás elrendelésére felhivatik.

27. sz. A pálfalvai leányegyház tanácsa kérelmez az iránt, hogy az egyház által Csurka András pálfalvai lakostól 610 ftért megvásárolt belsőtelke és külső földjei megvétele tárgyában kötött eladási szerződés jóváhagyassék.

Tekintettel azon körülményre, hogy az egyházmegyei küldöttség az adás-vevés tárgyát képező ügyletet kérelmező egyházra nézve előnyösnek találta s a megvásárolt birtok a befektetett tőkének 8⁰/₀ kamatját jövedelmezi s ezen vétel által a különben szegény viszonyok között fennálló egyház anyagi ereje és állása tetemesen növekszik: a bemutatott adás-vevési szerződés az egyházmegye közgyűlése által elfogadtatván jóváhagyatik s a jóváhagyási záradékkal ellátott eredeti okirat megerősítés végett a főt. egyházkerületi közgyűléshez felterjesztetni határoztatik.

28. sz. Olvastatott a pálfalvai leányegyház hiveinek azon kérelme, mely szerint az egyház által Csurka Andrástól megvásárolt birtok vételárának fedezhetése céljából 250 frt kölcsön felvételére a szükséges közgyűlési engedélyt megadni kérik.

Tekintve folyamodó egyház hiveinek az egyház anyagi helyzete javítására irányzott nemes törekvését, annak megszilárdítására és ösztönzéseül megengedtetik nevezett egyház előjáróságának, hogy a lelkészi gyámpénztárból 6⁰/₀ kamat, 10⁰/₀-os évenkénti törlesztés kötelezettsége mellett 250 frt kölcsönt felvehessen, s azt a kijelölt céljára fordithassa. Ezen határozat megerősítés végett a főt. egyházkerületre terjesztetik.

29. sz. A garbolezi egyháztanács megküldi jegyzőkönyvi kivonatát, mely határozat értelmében az egyház kebelében elismerésre méltó szorgalommal működő Csáky János tanító esekély fizetését az egyház magtárából 4 köből búzával javítani óhajtja s ezen határozatát jóváhagyatni kéri.

Miután az egyházi belhivatalnokok részére kiállított és erősített fizetés-levelek változtatása az egyháztanács javaslata alapján az egyház közgyűlésének hatáskörébe tartozik, — jelen esetben pedig nincs beigazolva azon körülmény, hogy az egyháztanács határozatához a szabályszerűleg összehívott közgyűlés is hozzá járult volna: az előterjesztés ezen hiánypótlása végett kérelmező egyháznak visszaadatik.

30. sz. Olvastatott a tisztaberki egyház tanácsának jegyzőkönyvi kivonata, mely szerint a lelkész és tanító külbirtokainak megművelése tárgyában e nembeli kötelezettséget kiterjeszti a félurbéri telki állományokkal bíró egyháztagokra is, valamint azon egyénekre is, a kik a maguk részére a szántást tehén-fogatokkal teljesítik; ezen határozatokra az egyházmegyei közgyűlés jóváhagyását kérik,

A gyakorlati tapasztalattal s a helyi viszonyokkal indokolt alaposan és kellőleg megokolt s az igazsággal teljesen össze-

egyeztethető egyháztanácsi határozat jóváhagyólag tudomásul vétetik és megerősítettik, s ennek fogantatására az egyházi előjáróság felhatalmaztatik.

31. sz. Király Gyula mikolai lelkész f. évi január 30., és február 13-ról keltezett kétféle panaszlevelet intéz esperes urhoz, melyben úgy az előjáróság mint a főgondnok Császy Bálint, valamint Zágonyi György tanítónak vele szemben elkövetett igazságtalan eljárásuk, s általa a templom építésre tett alapítványnak törvénytelen és czéltalan felhasználása ellen panaszt emel és orvoslást kér.

A kétféle panaszlevélben foglalt sérelmek orvoslása személyes természetüknél fogva nem az egyházmegyei közgyűlés, hanem kizárólag az esperes, mint az egyházmegye kormányzója hatáskörébe tartozván: ennél fogva mindkét panaszlevél és melléklete saját hatáskörében leendő intézkedés végett az esperesi hivatalnak kiadatik.

32. sz. Olvastatott Király Gyula mikolai lelkésznek panaszlevele, melyben Császy Bálint egyházmegyei főgondnok ellen jegyzőkönyvi kivonatokkal is indokolt panaszt emel az iránt, hogy nevezett főgondnok az egyházzal szemben fennálló fizetési kötelezettségeinek eleget nem tesz, az alapítványi pénzeket törvénytelenül czéljaitól elvonva másra használja fel, s az egyház érdekében oly eljárást követ, mely által a templom építés nem hogy haladna, de azt roszhiszemüleg hátráltatja, — lelkészi sérelmeinek jogos elintézését kéri.

Mielőtt a beadott panaszlevélben foglalt 6 féle jegyzőkönyvi kivonatokkal támogatott sérelmi pontokra nézve érdemleges határozat hozatnék, miután a vádak komolysága és kellő beigazolása esetén gyökeres orvoslást igényelnek, bepanaszolt Császy Bálint főgondnok kihallgatása multhatatlan szükségessé válik, annak eszközölésével, az iratok további eljárás végett az elnöki hivatalnak kiadatnak.

33. sz. Avasujváros lelkészi hivatala beterjeszti az egyháztanács úgy ezt jóváhagyó egyházi közgyűlésnek azon határozatát, mely szerint az avasujvárosi ev. ref. egyház temploma és tornyának átalakítására vonatkozó terv és költségvetés elfogadtatván, annak megerősítését egyidejűleg az ezen építéssel felmerült költségből fedezetlen 2700 frtnak kivetés útján leendő előállítására az egyházmegyei közgyűlés hozzájárulását kéri.

Miután kérelmező egyháztanácsa és közgyűlése azon javaslata, hogy a templom és tornyának átalakítási költségéből fedezetlen 2700 frtnyi összeg a hivekre leendő kivetés által fedeztessék, s ezen összeg felerésze a tagok vagyoni helyzete szerint 1893. évi augusztus haváig, másik felerésze pedig 1894. év tavaszán, vagyis május 1-ig lesz fizetendő —

egyhangulag elfogadtatott; — közgyűlésünk ezen határozatokat tudomásul veszi és jóváhagyja, jelen határozatot pedig megerősítés végett a főt. egyházkerületre is felterjeszti.

34. sz. Az ombodi egyház előljárósága kérelme kapcsán beterjeszti jóváhagyás végett az egyházi közgyűlésnek 10/1893. sz. a. kelt azon határozatát, mely szerint a lelkészi laknak tervbe vett felépítéséhez szükséges költség fedezésére, 1000 frt kölesön felvételére az egyházmegye jóváhagyását megadni kéri.

Kérelmező egyház közgyűlése által egyhangulag hozott azon határozatát, mely szerint a már multhatatlanul szükségessé vált lelkészi rozzant lakház felépítésének költségére az egyházkerület vagy az egyházmegye gyámpénztárából 6⁰/₀ kamatra 1000 frt kölesöntőke felvételét mondja ki, s hogy ezen kölesönt évi 10⁰/₀-kal fogja törleszteni, tekintettel a lelkészilak felépítését engedélyező 15 sz. a. határozatra, az egyház anyagi erejére: egyházmegyei közgyűlésünk által jóváhagyatik, oly kijelentéssel, hogy az ajánlott feltételek mindenkben a legszigorubban betartandók.

35. sz. Gergely Károly és Torday Imre tanácsbírák az egyházi belhivatalnokok utódsági és beruházási szabályaira, úgy a beadott javaslatokra véleményes jelentéseket beterjesztik.

A benyújtott alapmunkálat, s az arra nézve Bodnár János lelkész által beadott vélemény és Soltész János lelkész által beadott önálló javaslat tanulmányozás esetleg vélemény nyilvánítása végett hivatalos körözésre az esperesi hivatalnak kiadatik.

36. az. A szatmári protestáns irodalmi kör megkeresést intéz anyagi támogatása s a gyűjtő iver kibocsátása iránt, továbbá ajánlatba hozza, hogy a kör által kiadandó „Reformátusok Lapja“ az egyházmegye hivatalos közlönyéül fogadtassék el, — mely esetben a 4 frt előfizetési díjat felerészben az egyház, felerészben a lelkész urak fedeznék.

A szatmári protestáns irodalmi kör felhívása és gyűjtő iveri esperes ur körlevelével már köröztettek, ez iránt további intézkedés szüksége fenn nem forog. A kör által kiadandó „Reformátusok Lapja“ egyházmegyénk hivatalos közlönyéül az egyházak részére elfogadtatik, oly határozott kijelentéssel, hogy az előfizetési díjak kötelezettsége a lelkészeket nem terhelik.

Jelen határozat ellen a külön véleményen levők felebezést jelentenek be.

37. Barkász Albert méhteleki lelkész panaszolja, hogy Józsa Andrásné méhteleki birtokos Sályiba költözvén, a lelkészi fizetésben reá kivetett 2 és ¹/₈ véka buzát fizetni nem akarja, azt hozván fel indokul, hogy Sályiban a mit reá kivetettek, fizette és igazolja is.

A mennyiben Méhtelegen a birtok aránylagos egyházi adófizetés van gyakorlatban, és az előjáróság méltánylással volt Józsa Andrásné elköltözése iránt, mivel addig itt reá kivetett 4 véka buzából a Sályiban fizetni tartozott 1 és $\frac{1}{8}$ -ad vékát levonta, és csak $2\frac{1}{8}$ -ad vékát vetett ki reá; továbbá mivel a birtok után 90 kr. szénapénz, és a még elköltözése előtt reá rótt 20 kr. közalapi járulék is őt terheli: a méhteleki egyháztanács rendelkezése jóváhagyatik, és Józsa Andrásné a 2 és $\frac{1}{8}$ -ad véka buza, 90 kr. szénapénz, és 20 kr. közalapi járulék fizetésére köteleztetik.

38. sz. Bartha Mór apai lelkész egyrésről az apai lelkészi díjlevél módosításáról értesítve esperes urat, kéri arra az idő haladékot, mert hosszabb időt igényel; másrésről kimutatást terjeszt be arról, hogy mily különbség van a gyakorlatban kivetni szokott, és az egyházmegye 48/792. sz. határozata szerint a díjlevél alapján kivethető fizetés mennyisége között, úgy, hogy 4 év alatt a különbözet pénzértékben számítva 377 frt 95 krt tesz — és hozzátéve a hegyi kaszálónak tartozott, de elmulasztott négy évi letakarítási díját, évenként 20 frtot, a különbözeti követelés 457 frt 95 krt tesz. Esperes ur e tárgynál jelenti, hogy az új díjlevél tervezete már elkészítettett és be is adatott.

Egyházmegyei közgyűlésünk mind a már tovább érvényben nem tartható díjlevél ujjaalakítására, mind a kimutatott különbözet lelkész és egyház közötti lehető békés kiegyenlítésére, szükségesnek látja egy küldöttségnek az egyház költségére kinevezését és megbizását, annyival inkább, mert már többször felmerült a díjlevél igazítás szüksége, küldöttség is ment az apai egyházba e végett, de a hivek makaessága miatt nem végezhetette munkáját. Most azonban oly utasítással bizza meg közgyűlésünk Böszörményi Zsigmond tanácsbíró és Szabó József lelkész urakat, hogy a tényleges viszonyok mérlegelése, a gyakorlat és eddigi díjlevél tartalmának összevetésével hajtsa végre az ujjaalakítást, szükség esetén saját nézete alapján is készítse el és terjessze be az új díjleveleket.

39. sz. Bartha Mór apai lelkész egy anyakönyvi ügyet terjeszt elő és kér utbaigazítást; nevezetesen a 60-as években meghalt Katona Ilona és anyja Katona Józsefné nincsenek a halotti anyakönyvbe bejegyezve. Akkori lelkész előadja, hogy Katona József családfő abban az időben egyházzal és lelkésszel viszályban élván, egyházmegyei gyűlésen kijelentette, hogy nem tartozik az apai egyházhoz, hanem Józsefházához, és ott is fog adózni; az esperes hallgatólagosan jóváhagyta Katona József kijelentését, a mennyiben nevezett halottakat az apai lelkész hire-tudta nélkül az esperes és józsefházai lelkész temették el, s miután az apai lelkésznek a család részéről is sem a halálesetről

sem temetésről jelentést nem tettek; nem érezhette magát kötelezettnek arra, hogy azt anyakönyvezzé. Ez előadást igazolja az apai egyház képviselője aki az egész történetre hiven emlékszik. Most az apai lelkész utasítást kér, hogy mennyiben az elmaradt családtagoknak a haláleset bizonyítványára szükségök van, miként járjon el?

Közgyűlésünk beismerésével annak, hogy a felhozott haláleseteket nem volt kötelezve az akkori lelkész — a mennyiben sem a család, sem az eltemető lelkészek részéről erről nem is értesítettett, — anyakönyvezní: jelen alkalommal azon utasítást adja a lelkésznek, hogy a községi előjáróság által kihallgatott s a halálesetekre emlékező hiteles tanuk vallomása szerint jegyezze be azokat azon évi halotti anyakönyvek végére.

40. sz. Szentgyörgyi Zsigmond homoki lelkész három sérelmes esetet terjeszt panaszként közgyűlésünk elé, nevezetesen hogy: 1892. jan. 27-én egy családnál két, másiknál egy gyermek 48 óra alatt roncsoló toroklobban elhalván, jelentést tett a szolgabírói hivatalnál s az orvos 10 nap múlva kimenvén, már a járványt nem találta s községi bíróval együtt fuvar és napi díjat lelkészen követelte. Továbbá:

Mult évi nov. 20-án gondnok kérelmére az egyházi adóval tartozók névsorát kiadta a községi bírónak behajtás végett, az többektől be is vette, s a nélkül, hogy átadta volna, követelte lelkésztől, hogy azokat nyugtázza, és mindeddig sem lelkésznek, sem gondnoknak nem kézbesítette.

Végül: a mult év augusztus havában istenitisztelet alatt botrányos magaviseletet tanusító egyént jelentett be a járábírósnál, s az többszöri kitűzött tárgyaláson meg nem jelenvén, negyedizben elővezettetése rendeltetett el és községi bíró a csendőrökkel nem a vádlottat, hanem a vádló lelkészt kísértette be Szatmárra a járásbíróshoz.

Mindezen esetekre nézve utasítást kér, miként vegyen elégtételt?

Megütközéssel hallja egyházmegyei közgyűlésünk Szentgyörgyi Zsigmond homoki lelkész több rendbeli panaszát, különösen pedig azon lealacsonyító eljárást, mely a csendőrök illetéktelen kíséretében őt sértette; és midőn utasítja panaszlót a polgári hatóság útján leendő elégtétel keresésére: egyszersmind határozatilag átteszi panaszlevelet a megye alispáni hivatalához, tisztelettel kérvén a református papi állás tisztessége ellen elkövetett kvalifikálhatatlan hivatali erőszakoskodás és meggyalázás ügyében a vizsgálatot és szigorú eljárást mind a községi bíró, mind a csendőrök ellenében.

41. sz. Az apai egyházból Kató Ferencz és társai, Kató Gáspár, Kató József és Varga István presbytereket állásuktól elmozdittatni kérik, mert előbbieik egyházzal perben állanak, az utóbbi pedig az egyház

iskolai pénzével még most sem számolt el. A kérvény mind az illetőknek, mind az egyház presbyteriumának feleletre kiadatott és czáfolják a vádakat.

A mennyiben mind a kérelemben, mind a védelemben számadásra van hivatkozás, s annak alapossága csak helyben állapítható meg, megjegyzésével annak, hogy panaszoltak közül Kató Gáspár és Kató József csak ideiglenes presbyterium tagjai, — ezen ügy áttétetik a díjlevél készítésével 38 sz. a. megbízott apai küldöttséghez megvizsgálás végett.

42. sz. Fentebbi ügygyel kapcsolatosan tárgyalta az apai presbyterium a Kató Gáspár és Kató József ellen Nagy Gyula akkori gondnok által a kántorkoresma kezelésénél felmerült hiány végett indított pert, melyben az első bíróság nevezetteket mind a követelésben, mind a költségekben elmarasztalta. Ennek daczára mostani presbyterium jogtalannak tartván a pert, azt beszüntetni határozza, lemondván az egyház követeléséről, és helyeselvén azt, hogy mindenik fél viselje a maga költségeit.

Egyházmegyei gyűlésünk az apai presbyterium határozatát megsemmisíti, meg nem engedhetvén azt, hogy már egyszer egyházmegyeileg, sőt egyházkerületileg is jóváhagyott intézkedést a presbyteriumon semmisítsen meg. Bevárandónak rendeli azért a polgári bíróságok végitéletét s a per lefolyása után ha szükség lesz, vagy az egyház közönsége jónak látja, — közgyűlésig lehet óhajtasának kifejezést adni.

43. sz. Bartha Mór apai lelkész mikolai fizetési hátralékát még sem kapván meg, sikeres és gyakorlati intézkedést kér.

Miután a 77/892. számú határozatban panaszló utasítva lett, hogy az egyházmegyei ügyész urnak személyes meghatalmazást állítson ki, és ezt elmulasztotta: önmagát okolhatja az ügy véglebonyolítása késedelmeért.

44. sz. Bartha Mór apai lelkész örömmel tesz jelentést arról, hogy egyháza területéhez tartozó Borhidon a múlt évben is kétszer tartott istenitisztet, az apai hegyen pedig negyedik urvacsora-osztást gyakorol október végén 1889. óta.

A lelkészi buzgó működés elismeréssel vétetik tudomásul.

45. sz. A nagy-kolcsi egyház előljárósága azon kérelmét terjeszti be, hogy a midőn iskolai építéshez fogott, méltányosnak találván a külbirtokosok megadóztatását is, Balogh István kis-kolcsi lelkész, Szikszay József debreczeni és Török Károly tanító tisztaberki lakos birtokos urakat 15—15 frt iskolaépítési költség fizetésére jegyzőkönyvi kivonattal hívta fel, de az illetők nem válaszoltak, kéri az egyház nevezetteket a reájok kivetett 15—15 frt lefizetésére elkötelezni.

A mennyiben egyházi törvényeink a külbirtokosok adóztatását még eddig el nem rendelik, s a beterjesztett jegyzőkönyv is azokat az iskola részére való 15—15 frt adózásra csak felkérni határozza: bármily méltánylandónak tartja is közgyűlésünk épen a nagy-kolesi kisdéd és féltett egyház érdekeinek szempontjából, a határozati kérelmet törvényes kivetesként meg nem erősítheti; azonban elvárja a nevezett uraktól annyival inkább, mert kettejük egyházi hivatalát visel, hogy a szegény n.-kolesi egyház határozati kérelmét figyelemben részesítik, és iskola-építési költségéhez aránylagos segélyükkel készséggel járulnak. Ebből kifolyólag Balogh István tanácsbíró ur úgy a maga, mint Szikszay József ur részéről 16—16 frt adományozását jenti be, melyet közgyűlésünk elismeréssel vesz tudomásul.

46. sz. A nagy-kolesi egyház előljárósága beterjeszti 1893. febr. 19-én tartott közgyűlése 1. sz. a. kelt határozatát, melyben kimondja, hogy iskola építési költségére 200 frtot a gyámintézettől, 300 frtot a takarékpénztárból oly feltétellel vesz kölcsön, hogy az 500 frtot a hivekre e célra kivetett adóból 5 éven át 20⁰/₀-kal törleszti, s kéri egyházmegyei gyűlésünket egyrészt a kivetés, másrészt a törlesztési módokat megerősítésére.

Méltányolva egyházmegyei közgyűlésünk a nagy-kolesi egyház buzgóságát és áldozatkészségét, mindön a tervezett kölcsönnek $\frac{2}{5}$ részben a gyámintézeti, $\frac{3}{5}$ részben a takarékpénztárból felvételét engedélyezi: ugyanakkor a hivekre tett öt éves kivetést és törlesztési tervezetet is jóváhagyja és megerősítés végett a főt. egyházkerülelre terjeszti.

47. Az egyházmegye 69/892. sz. a. kinevezett küldöttség jelenti, hogy az adorjáni egyház u. n. Nyáras kaszálójának tervezett eladása nem sikerült, de javaslatba teszi hogy miután e terület telekhelyeknek értékesen eladható, adjon általános engedélyt az egyházmegye az elárusíthatásra és a bejövendő vételár takarékpénztárba helyeztetve jövedelmezzen a belhivatalnokoknak mindaddig, míg czélszerű és hasznos fekvőséget lehet rajta vásárolni.

A küldöttségi vélemény alapján általánosságban engedélyezi ugyan egyházmegyénk az elárusíthatást, de miután az eljárás felsőbb egyházi hatóság jóváhagyását is igényli, minden adás-vételi eset külön megvizsgálandó és tárgyalandó lesz egyházmegyei gyűlésünkön.

48. sz. A nagybányai egyház előljárósága jelenti, hogy a mult évben eladott kórházi telek árából egy sokkal jövedelmezőbb házastelket vettek a nagybányai h. tk. 104. sz. 80 hr. és 111 sorszám alatt felvett helyiségben 2000 forintért. Kéri a helyszini vizsgálatot most meg-

tartani és e vásárlást megerősíteni. A helyszíni vizsgálatot esperes és főjegyző megtartván, a vásárlást a mennyiben a házért 170 ft bért fizetnek és az épen a templom szomszédságában van, előnyösnek találják és megerősítendőnek ajánlják.

Egyházmegyei közgyűlésünk a nagybányai egyház előnyös házastelek vásárlását jóváhagyja és megerősíti.

49. sz. Sarkady Mihály rozsályi lelkész panaszolja, hogy a midőn a mult időben egyház és lelkész közmunka alól fel voltak mentve, most utadó ezimen nagyon is meg vannak terhelve, holott épen a lelkészek igen sok díjtalan munkát végeznek a polgári hatóság részére: ezért felkéri a közgyűlést, hogy testületi tekintélyével s böles belátása szerint a megyei hatóságnál az eddig élvezett kedvezmény megnyerhetése céljából lépéseket tenni méltóztassék.

Méltánylattal veszi ugyan közgyűlésünk a Sarkady Mihály rozsályi lelkész panaszát, de miután az új utadó országos törvény alapján van rendezve, a megyei hatósághoz való folyamdas sikertelen lenne, hanem igenis óhajtja közgyűlésünk és egyszersmind felkéri gondnok ur ő méltóságát, hogy az egyházak és lelkészek közmunka, illetve utadó mentességét a magas kormánynál kieszközölni sziveskedjék.

50. sz. A kis-paládi egyház panaszolván, hogy az egyházmegyei gyűlés 102/891. számú végzésében díjlevéli széna kiigazításával megbízott küldöttség mindeddig nem jelent meg: ismét kéri ama küldöttséget ujabban kinevezni és utasítani, hogy a cél elérését minél előbb segítse elő.

Egyházmegyei közgyűlésünk meglepetéssel hallja a panaszolt nagy késedelmet, s midőn a küldöttség hanyagoló tagja iránti kiméletből e mulasztást csak sajnos tudomásul veszi: ez alkalommal megbizsa Molnár Lajos tanácsbíró és Jakó Endre aljegyző urakat a beterjesztett ügynek mielőbbi rendezésére.

51. sz. Olajos Eszter Fehér Andrásné kispaládi lakos panaszkodik, hogy Méhtelegen levő birtoka után egyházi adóval rovatott meg, azt ki is fizette mult évről, de mint jogtalan követelést visszaadni kéri, és ezután felmentését a méhteleki egyházi adózás alól.

Egyházmegyénk 30/892. számú végzésben az Olajos Eszter Fehér Andrásné egyházi adózása végérvényesen lévén körül írva, ezen határozat továbbra is fenntartandó.

52. sz. A vámfalui egyház díjlevél alakító bizottság kiküldését kéri, mert részint a tagosítás által változott viszonyok, részint a díjlevélben szereplő, de tényleg nem gyakorolt szolgálmányok igénylik az ujjaalakítást.

Szél György, Bösörményi Zsigmond tanácsbíró urak meghiztatnak az új díjlevél megalakítására, figyelemükbe ajánlván közgyűlésünk, hogy érték leszállítás nélkül, a viszonyok és vagyoni állapotok kellő mérlegelésével méltányos összegben állítsák össze az új díjlevelet.

53. sz. Sátor Dávid egyházmegyei könyvtárnok megvizsgálás végett beterjeszti 1892-ik évi számadását az évi befizetett járuléknál többre menő hátralékok kimutatásával.

A könyvtárnoki számadás a számoltató bizottsághoz tétetik át megvizsgálás végett; a könyvtár leltározásával Szél György tanácsbíró ur megbíztatik és közgyűlésünk már előzetesen is határozatilag kimondja, hogy a hátralékokat egyházlátogatáskor lelkészek terhére, a gondnok köteles lesz mindenütt kifizetni.

54. sz. Tárgyalás alá vétetett az egyetemes lelkészi értekezlet azon indítványa: „az anyakönyvek mellé szükséges minden okmányok tartásának meg, s évenként külön csomagolva tétessenek el az irattárba, mely minden lelkészi hivatalban szoros őrizet alatt tartatván, adassék át utódról-utódra a lelkészi beiktatások alkalmával a többi hivatali könyvekkel egyidejűleg leltár mellett hivatalosan.“

Közgyűlésünk a lelkészi kör indítványát helyesléssel fogadja s míg az egyházakat utasítja, hogy az egyházi levéltár számára alkalmas szekrényeket szerezzenek be, másfelől a lelkészeket kötelezi, hogy minden hivatali okmányokat kellő rendben tartva, a levéltári szekrényben utódról-utódra őrizték meg és adják át.

55. sz. Ugyancsak az egyetemes lelkészi értekezlet javaslatba teszi hogy az esperesi körlevelek gyors és könnyű kezelése czéljából egy sokszorosító-gép szereztessék be az esperesi hivatal részére

Mint kor- és czélszerű indítványt közgyűlésünk elfogadja, s megbízza egyházmegyei pénztárnok urat, egy író-gép beszerzésére.

56. sz. Az egyetemes lelkészi értekezlet, megemlékezve az egyházmegye 88/887. számú azon határozatáról, hogy a magyar prot. irodalmi társaságnál tett alapítvány összegyűjtésére gondnok ur ő méltóságát kéri fel, — mennyiben sem az alapított 100 frtot, sem annak évi kamat fizetését a közpénztár korlátolt helyzete el nem bírja: közgyűlésünk előtt indítványba teszi a hivatolt határozatnak foganatosítását.

Az indítványszerű előterjesztést közgyűlésünk elfogadva, felkéri az elnökséget a 88/887. számú egyházmegyei határozatnak érvényesítésére, illetve a magyar prot. irodalmi társaságnál alapított 100 frtnak összegyűjtésére.

57. sz. Esperes ur előterjeszti, hogy a közalap az apáti lelkész részére 105 frt évi segélyt biztosított és adott, melyet most már a tanító nem élvezhet, s kérdésbe teszi, micsoda intézkedést lát szükségesnek közgyűlésünk a változott körülmények között.

A mennyiben a d.-apáti egyházban az elment segéd-lelkész-tanító után rendes tanító hozatott, a közalapi segély pedig lelkész részére van biztosítva: ezután a 105 frt a felügyelő lelkészt illeti annyival inkább, mert a segédlelkész-tanító eltávoztával az apáti-i egyház gondozása több lelkészi felügyeletet igényel.

58. Gondnok ur ő méltósága tudatja, hogy a helybeli kaszinói egyesület elnöke Hoduba Gusztáv ur a kör helyiségének és könyvtárának használatát gyűlésünk tagjainak szíves készséggel felajánlja.

Közgyűlésünk midőn örömmel értesül a kaszinói elnök ur előzékeny szíves ajánlatáról, nem mulasztja el efigyelemért elismerő köszönetét nyilvánítani.

9. Olvastatott az államsegély-osztást javasló egyházmegyei bizottság jegyzőkönyve következőkben:

Elnök bemutatja az államségélyért folyamodó egyházak, lelkészek és tanítók kérvényeit, és pedig 12 egyház, 11 lelkész és 15 tanító folyamodványát. Egyházak közül segélyt kér Szamos-Kőröd, Udvari, Pettyén, Magosliget, Apahegy, Nagy-Koles, Sárköz-Ujlak, Ar.-Megyes, Szatmárhegy, Kis-Peleske, Méhtelek, Rozsály. Lelkészek közül: Balajthy Károly, Hajdu Zsigmond, Fekete Pál, Pásztor István, Papolezy Károly, Kürthy Károly, Gál Péter, Kató Béla, Sarkady Mihály, Barkász Albert, Meleg Albert. Tanítók közül: Kolumbán Sándor, Bozsó István, id. Peleskey Dániel, Oroszlán István, Horváth Károly, Csáki János, Somogyi István, Baló András, Kádár János, Horváth Pal, Rózsa Ferencz, Szabó Bertalan, Szakál Károly, özv. Bottyán Józsefné, Kádár Ferencz.

A bizottság mély megilletődéssel van eltelve a felett, hogy egyházmegyénkből a különben igen csekélynek mondható államségélyért 38 kérvényező jelentkezik s nem tudja, hogy a szegénység kiáltó szükség-e ez, vagy pedig a fokonként növekedő érdekeltség a könnyen nyerhető segély iránt? de bármiként áll is e kérdés, a bizottság előtt nehéz feladat volt 38 szegénység közül — mert az bizonyos, hogy kisebb-nagyob mértékben mindannyian szegények, — 14-et kiválasztani és 24-et elejteni az ajánlásnál. Hosszas eszmecsere és úgy a viszonyoknak, mint a családi körülményeknek kellő mérlegelése után a bizottság segélyezésre a következőket tudja ajánlani: egyházak közül Pettyén, Apahegy, Sárköz-Ujlak, Méhtelet. Lelkészek közül: Balajthy Károly, Hajdu Zsigmond, Gál Péter, Kürthy Károly és Kató Bélát. Tanítók közül: Szabó Bertalan, Csáky János, Horváth Károly, Bozsó István és Kádár Ferenczet.

A bizottság javaslata elfogadtatván, ez évben segélyeztetni fognak egyházak között: Pettyén, Apahegy, Sárköz-Ujlak, Méhtelek; Balajthy Károly, Hajdu Zsigmond, Kató Béla, Gál Péter és Kürthy Károly lelkészek; Szabó Bertalan n.-kolesi, Bozsó István megyesi, Csáki János garbolezi, Horváth Károly szent-mártoni és Kádár Ferencz pálfalvai tanítók.

60. Főjegyző jelenti, hogy Helmezy József egyházmegyei ügyész ur jelen alkalommal értesülvén a pálfalvai tanító szigorú anyagi helyzetéről, úgy is mint pálfalvai külbirtokos, évi tíz forinttal fog ezután járulni a mostani tanító javadalmazásához.

Egyházmegyei közgyűlésünk e minden szép beszédnél többet érő nemes, áldozatkész ajánlatot méltó elismeréssel elfogadja és köszönettel jegyezteti fel jegyzőkönyvébe, — vajha mások is követnék a keresztyéni szeretetnek e szép példáját!

61. sz. Sarkady Mihály rozsályi lelkész az államsegély kiosztásának módosítására nézve egy indítványt terjeszt be közgyűlésünkre, mely szerint a segélyre méltók és jogosultak összeiratnának és számukhoz képest több évi ciklusban minden bírálat és javaslat nélkül sorban nyernék állandóan az államsegélyt.

Mint önálló indítvány következő gyűlésre tűzetik ki tárgyalás alá és a 25. sz. a. kinevezett bizottságnak véleményezés végett kiadatik.

62. sz. A közalapi bizottság beterjeszti Hajdu Zsigmond közalap kezelő 1892. évi megvizsgált számadását, mely szerint a múlt évben hátralékokból bejött 129 frt 97 kr., folyó évi járulékból 814 frt 70 kr., tőketermészetű járulékból 32 frt 17 kr., összesen 967 frt 84 kr., mely összeg egészen beküldetett a földhitelintézethez, hátralékban maradt 42 frt 53 kr. Sajnálattal jegyzi meg a bizottság, miszerint a lelkészek nagyobb része a törvény és közalapi kezelési szabályok által rendelt reformáció ünnepi perselyt kihirdetni elmulasztja, s ez alapon a közalap javára tőketermészetű adományként nagyon csekély összeg gyűl be.

Midőn egyházmegyei közgyűlésünk a közalapi bizottság számadás vizsgálatáról s abban kimutatott hátralék tetemes alábbszállásáról megnyugvással értesül: másfelől komolyan felhívja az illető lelkészeket, hogy a reformáció ünnepi persely kihirdetése, s a bejövendő adakozások rendes beküldése körül több buzgóságot és hivatali pontosságot tanusítsanak.

63. sz. Tárgyalás alá vétetett következő indítvány:

Tekintettel arra, hogy országgyűlésünk az ev. ref. egyházkerületek államsegélyét 8000 frttal emelte, s ebből a tiszántuli egyházkerület évenként 2953 frt 85 krt fog kapni, s egyházkerületünk 1892. aug.

23-án tartott gyűlése 329 sz. a. hozott végzésében egy bizottságot nevezett ki, a mely véleményt fog ez évi májusi gyűlésre terjeszteni, mi czélra fordíttassék az államsegély többlet:

Tekintettel arra, hogy egyházmegyei becslés szerint 42 lelkészi állomásunk között 29 a meghatározott szegényes 600 frt minimumot sem éri el, sőt azon jóval alantabb áll, s azt a csekély államsegélyt a mi jelenleg egyházmegyénknek adatik, azt sem tudjuk, miként osszuk ki a sok folyamodó között, hogy alamizsnává ne legyen. A rendelkezésünkre álló államsegély csekély volta indította egyházmegyénket azon határozatra, hogy a legszegényebb lelkész is két-három évben egyszer nyerhet államsegélyt:

Tekintettel arra, hogy egyházaink között a következők: Magosliget, Tisztaberek, Garbolcz, Pálfalva, Rozsály, Lázári, Ar.-Megyes, Kis-Peleske, N.-Hodos, Batiz, Misztótfalu, Méhtelek, Pettyén, D.-Apáti, Sárköz, K.-Remete, Szamoskóród, Udvari, Szentmárton, Sárközüjlak, Nagy-Koles szegénységök, adósággal terhelt voltak, vagy folytonos építkezéseik miatt évenként segízésre vannak utalva:

Alantírottak azon kéréssel fordulunk a nagytiszteletű s tekintetes egyházmegyei közgyűléshez, emelje fel szavát s felsorolt szegénységünkre hivatkozással s kérje fel a főtiszteletű egyházkerületi közgyűlést, hogy egyházmegyénk államsegély osztalékát évi 500 frttal emelni méltóztassék. Kérésünk ismételése mellett vagyunk a nagytiszteletű s tekintetes egyházmegyei gyűlésnek alázatos szolgálói Molnár Lajos, Sarkady Mihály, Barkász Albert, Kürthy Károly, Szentgyörgyi Zsigmond, Bodor Pál, Hajdu Zsigmond, Jakó Endre, Hajdu Albert

Teljes méltánylattal fogadja s teszi magáévá egyházmegyei közgyűlésünk a beterjesztett kérelmi indítványt, egyszersmind Gergely Károly és Szél György tanácsbíró urakat megbizza, hogy egyrészt lelkészi tanítói állomásaink szegényebb javadalmazásáról, másfelől anyagi szigorú viszonyokkal küzdő egyházainkról készítsenek egy kimutatást a végre, hogy a főtiszteletű egyházkerületi gyűlés előtt nyomasztó helyzetünket hiven feltüntetve, igazoltan kérjük egyházmegyénk államsegély évi osztalékának 500 frttal leendő felemelését, a mindenfelől szorongató szegénységünk támogatására, bízva a főtiszteletű egyházkerület atyailag pátfogó gondoskodásában.

64. sz. A krassói egyház lelkésze beterjeszti az egyház presbyteriumának azon határozatát, mely szerint az országos ref. egyházi közalap évi járulékaiknak egy összegben való megállapíthatása s a szerint leendő fizethetését kérelmezi az egyházmegyétől. Ez alkalomból közalap kezelő jelenti, hogy fentebbi ok miatt többszöri felhívására sem küldötte be a krassói egyház a közalapi kivetési íveket.

A mennyiben a közelebbi zsinat a közalap kezelési szabályait újabb módosításokkal látta el: a krassói egyház eme szabályok életbeléptetésének megvárására utasittatik, azonban közgyűlésünk figyelmezteti illető lelkész urat, hogy közalapi kivetés iveit ne mulassza el mindenkor a kezelőhöz beküldeni.

65. sz. A krassói egyház előjárósága ismételten megújítja azon kérelmét, hogy boldog emlékü Darvay Ferencz hagyatékából a kis-kolesi regale-váltáság fejében kapott 250 frt értékű kötvényeket eladhassa. Indokolja kérelmét azzal, hogy e kötvények után az állami kincstártól csak 4⁰/₀ kamatot kap, sőt ahhoz is nehézséggel és költséggel juthat, holott többi tőkepénzeit minden nagyobb utánjárás nélkül 8⁰/₀ kamat mellett kezelheti. Kijelenti egyszersmind azt is, hogy e tőkéből is minél előbb fekvő birtokot óhajt vásárolni, és épen azért czélszerűnek látja e kötvények készpénzzé változtatását, hogy eladó birtok találása esetén azonnal belemehessen a vásárlásba.

Egyházmegyei közgyűlésünk figyelembe véve a felhozott okokat, azon határozott kijelentés mellett engedi meg a szóban forgó regalekötvények eladását, hogy azok értéke a Darvay-alapítvány tőkepénzéhez csatoltatván, azzal együtt kezeltessék addig is, míg fekvő birtokvételre lesz fordítható, s ezen határozat az egyházkerületi jóváhagyás végett felterjesztendő.

66. sz. A krassói egyház betérjeszti 1220 frt 35 krba került új orgonája költségeinek számadását, továbbá azon közgyűlési határozatát, mely szerint a begyűlt és még begyűlendő kegyes adakozásokból nem fedezhető 425 frt 40 kr hiány pótlására birtok aránylagos kivetést eszközölt, melynek felsőbb megerősítését kéri.

Miután a kivetés teljes egyetértéssel minden ellentmondás nélkül történt, s a bemutatott névsorból is kitetszik, hogy a kivetett összeg által senki ereje felett terhelve nincsen: a kivetést egyházmegyei közgyűlésünk készséggel megerősíti és legfelsőbb jóváhagyás végett a főt. egyházkerületi gyűlésre betérjeszteni határozza.

67. sz. Füzesi Pál hely nélküli tanító, a ki a paraszniai lelkész-tanítóság egyesítése miatt maradt állomás nélkül, kéri egyházmegyénkben alkalmazását, ha valahol üresedés állana be.

Tanítói állomásaink mindegyike jelenleg be lévén töltve, folyamodó alkalmazást nem nyerhet, azonban esperes ur figyelmét felhívja közgyűlésünk kérelmező érdekében.

68. sz. Helmeczy József egyházmegyei ügyész ur közgyűlésünk 13/892. számú határozatából kifolyólag jelenti, hogy az uszakai egyház pénzügyeit rendezte, a kötvényeket átvizsgálta, azok kezeléséről vezetett számadást átnézte, és csak kettőnél mutatkozott kamathátralék; a

kezelést rendesen vezettetnek jelentheti, a két hátralékos ellen, mivel többszöri felszólításának sem lett sikere, a telekkönyvi bekebelezést fogja eszközölni. A követelések a ref. egyház legjobbmódu tagjainak kezességével megerősítve vannak elhelyezve s emberi számítás szerint kellőleg biztosítottak: ennél fogva a költséges bekebelezést mellőzendőnek tartja. De mivel az egyház által használt kötvényformák nem felelnek meg a törvényes kívánalmaknak, utasításul adta azok kieserélését.

Elismeréssel veszi tudomásul közgyűlésünk egyházmegyei ügyész urnak ügybuzgóságot tanúsító eljárását és megnyugtató jelentését, s a kötvényeknek szabatos alaki minőségüekkel kieserélését elrendeli és az egyház előjáróságát annak 30 nap alatti foganatosítására szigoruan utasítja.

69. sz. Egyházmegyei ügyész és Bőszörményi Zsigmond tanácsbíró urak az egyházmegye 69/891. és 83./892. számú végzéseiből kifolyólag jelentik, miszerint a jósefházai egyház kintlevő biztosítatlan követeléseinek nagyrésztben beszédetvén, szükségessé vált a felett intézkedni, hogy az eddigi kezeléstről vezetett számadás megvizsgáltassék, s az átvett és beszédett kötvények és értékek átvétessenek, kéri azért az egyházmegyei közgyűléstől e végre egy küldöttségnek kinevezését.

A jósefházai egyház pénzügyeinek rendezéséről beterveztett küldöttségi jelentést midőn közgyűlésünk tudomásul veszi, Sátor Dávid lelkész és Mándy Zoltán urakat a számadás megvizsgálására kiküldi; — egyszersmind megbizsa a küldöttséget, hogy ugy a kötvényeket, mint egyéb értékeket azon esetben, ha kellő anyagi biztosítékot találhatnak a gondnoknál, annak kezelése alá adják át, a szintén felelősséggel terhelt presbitérium előtt.

70. sz. Ferenczy Gyula lelkész kérdésbe teszi: adhat-e az elnökség megnyugtató tudósítást az egyházmegyének arról, hogy a milléniumi országos kiállításban az egyesült protestáns egyházak hivatalosan is képviseltetni fognak? s ha ezt nem tehetné és ez irányban kezdeményezés nem tétetett volna: hívja fel az egyházmegye az egyházkerület figyelmét arra, hogy a mozgalmat indítsa meg és mindent elkövet, hogy az egyesült protestáns magyar egyházak a kiállításon megjelenjenek és abban a protestánsoknak e honban elfoglalt egyházi helyzetét, számát, tiszta magyar nemzetiségi és egyéb jelentőségét, egyházi, iskolai és más intézményeit, terhes önadóztatási viszonyait, a magyar nemzeti kultúra érdekében tett munkálatait és áldozattételeit szemléltetővé tegye.

A feltett kérdésre válaszólag egyházmegyénk elnöksége kijelenti, hogy a magyar protestáns egyháznak a milléniumi országos kiállításban hivatalosan leendő képviseltetése tervezetéről semmi tudomással nem bír: ennél fogva egyházmegyei

közgyűlésünk a kérdéshez csatolt előterjesztést, mint igen nagy horderejű és protestáns egyházunk jövőjére kiható indítványt, a főtiszteletű egyházkerületi gyűlésnek s általa a konventnek figyelmébe a legmelegebben ajánlja.

71. sz. Közalapi kezelő hivatkozva a kivetési ívek átvizsgálása alkalmával felmerülő hosszabb munkára, azon kérését terjeszti elő, hogy a munkálat könnyítése végett a közalapi bizottság még egy jegyzővel szaporíttassék meg.

Méltányolva közgyűlésünk közalap kezelő urnak kérését, a bizottságba Jakó Endre világi aljegyző urat bevásztja, kérvén arra, hogy a felmerülő bizottsági munkálatoknál segídekzeni sziveskedjék.

72. sz. Lelkészjelölő bizottság tagjaiul:

A bizottság eddigi tagjai ismételten mindnyájan megválasztatnak.

73. sz. Köztudomásu lévén azon kedvezmény, melyben egyház megyei gyűlésünk tagjait a szatmár-nagybányai vasut igazgatósága ez alkalommal részesítette:

Nem mulasztja el közgyűlésünk hálás köszönetének jegyzőkönyvileg is kifejezést adni, egyszersmind kérni ezutánra a mélyen tisztelt igazgatóság kedvezményét, annyival inkább, mert minden év tavaszán Nagy-Bányán tartatván közgyűlésünk, a tagok jutányosabb utazása viszonyaink között nagyon óhajtandó.

74. sz. Esperes nr jelenti, hogy egyházmegyénk egyházkerületi képviselői a mult évben Szárazberken tartott gyűlés alkalmával egy évre lettek megválasztva; megbízatásuk letelvén, sőt volt képviselők határozott lemondásukat is bejelentvén: új egyházmegyei képviselők választásának szüksége forog fenn.

A gyűlés tagjai már nagyon csekély számban lévén jelen, kimondatik, hogy a kerületi képviselőket következő nyári gyűlés alkalmával fogjuk megválasztani; addig pedig a tavaszi egyházkerületi gyűlésen egyházmegyénk képviselőre Soltész János és Torday Imre urak felkérletnek, kik is e megbízatásuknak eleget tenni készséggel felajánlották magukat.

Törvényszéki ülés ápril 12-én.

Bencsik István esperes elnöklété alatt jelen voltak: gróf Degenfeld Sándor, Böszörményi Zsigmond, Böszörményi Sándor, Torday Imre, Balogh István, Soltész János, Gergely Károly, Szél György, Molnár Lajos tanácsbírák.

Jegyző: Soltész János.

75. sz. Esperes ur előadja, hogy az apai egyházban ez év elején tartott tisztujítás alkalmával Kató Ferencz és társai lelkész ellen oly botrányos és erőszakos támadást intéztek, sőt azt tettleg is bántalmazták, hogy lelkész panaszára a tényállás igazolása végett azonnal küldöttség neveztetett ki, s a küldöttség a panasz alaposságát megerősítvén, egyházi törvényeink 298. §-a alapján panaszlottakat a presbiterségtől felfüggesztette, s egyidejűleg megbizta az egyházlátogató küldöttséget, hogy Apában ideiglenes presbitériumot válassztasson, mely megbizást az végre is hajtotta. Ez alkalommal midőn jelentést tesz, kéri a törvényszéket a felfüggesztés megerősítésére és a további fegyelmi eljárás elrendelésére.

Egyházmegyei törvényszékünk az esperesi eljárást mindenben helyesli, és panaszlott presbiterek felfüggesztését megerősítvén, a fegyelmi eljárás folyamatba vételét jóváhagyja.

76. sz. A jegyzőkönyv hitelesítésére

Hajdu Albert lelkész és Szűcs Gyula egyházi képviselő urak a jegyzőkkel együttesen felkéretnek.

Esperes ur a gyűlést bezárván, elismerését fejezi ki a még jelenlevő tagoknak hálás köszönetét nyilvánítja a n.-bányai egyház szíves fogadásáért, miht szintén nagyságos polgármester urnak, hogy nem csak készséggel rendelkezésünkre bocsátotta a tanácskozási termet, hanem részt is vett gyűlésünkön; köszönetet mond azon nemes szívű hölgyeknek, kik a gyűlés folyamán a tagoknak felüldítéséről vendégszeretettel gondoskodtak. Isten kegyelme, áldása legyen e városon, egyházon és a jelenlevő tagokon.

Gergely Károly lelkész az egyház részéről köszönetet mond esperes urnak és a gyűlés tagjainak, hogy jelenlétükkel megtisztelték e várost és egyházat, és azon óhajvásának ad kifejezést, hogy mindenkor ily jól találják itt magokat.

Végül Szendy Antal főgondnok ur örömének ad kifejezést az egyházmegye azon megújított határozataért, hogy ezután tavaszi közgyűlést mindenkor Nagy-Bányán tartja. Az a jó Isten, ki most a gyűlés tagjaát ide hozta, hozza ezután is, hogy a gyűlés hasson, alkosson protestáns egyházunk építésére, hazánk javára és Isten dicsőségére, — és kéri, hogy tartsák meg e város iránti szeretetöket mindenkor!

Ezek után a gyűlés lelkes éljenzések között eloszlott.

Jelen jegyzőkönyv 76. száma általunk mai napon hitelesített.

Szatmártt, ápril 19. 1893.

Szücs Gyula m. k.

Hajdu Albert m. k.

Az 1—14. 35—73. 75. és 76-ik számokat jegyzette:

A 27—36. számokat jegyzette

A 15—26. és 74. számokat jegyzette

Soltész János e. főjegyző.

Torday Imre v. főjegyző.

Hajdu Zsigmond e. aljegyző.

TÁRGYMUTATÓ.

1892.

- 94. sz. Világi elnök helyettesítettik.
- 95. sz. A tisztikar lemondása.
- 96. sz. Az egész tisztikarra együtt szavazás.
- 97. sz. Szavazatbontó küldöttség választatik.
- 98. sz. Bartha Mór és Nagy Károly lelkészek hivatali cseréje helybenhagyatik

1893.

- 1. sz. Az új tisztikar megválasztása.
- 2. sz. Torday Imre vál. tanácsbíró hivatali esküt tesz.
- 3. sz. Egy vál. tanácsbírára adott szavazatokat a küldöttség felbontja.
- 4. sz. A gondnok beszéde jegyzőkönyvbe vétessék.
- 5. sz. Az esperes évi jelentése.
- 6. sz. Szeőke Barna világi tanácsbíróvá megválasztatott.
- 7. sz. Hajdu Zsigmond és Jakó Endre aljegyzők hivatali esküt tesznek.
- 8. sz. Esperes ur jelentést tesz belhivatalnokok haláláról.
- 9. sz. Esperesi jelentés a belhivatalnokok közelebbi változásairól.
- 10. sz. Kovács Zsigmond n.-hodosi lelkészszé választatott.
- 11. sz. A szatmári főgimnázium államsegélyét pártoljuk.
- 12. sz. A f.-bányai 3-ik tanítóság beszüntetése helyeslést nyert.
- 13. sz. A f.-bányai egyház kaszáló vásárlása jóváhagyatik.
- 14. sz. Az egyházlátogatási tabellák módosíttatnak.
- 15. sz. Az építkezési bizottság munkálata levéltárba teendő. Misztótfalu és Ombod építkezése helybenhagyatik.
- 16. sz. A d.-apáti-i magtári alapszabályok némi módosítást igényelnek.
- 17. sz. A szárazberki belhivatalnokok legelő területe kiirható.
- 18. sz. A nagybányai egyház segédlelkész-tanítói módosított díjlevele jóváhagyatik.
- 19. sz. A görbedi l.-egyház tanítói új díjlevele megerősítést nyer.
- 20. sz. Mali András és társai székber-panasza a presbyteriumnak kiadatik.
- 21. sz. A józsefházai és sárközi presbyteriumok megintetnek.
- 22. sz. Sepsy Miklós egyházi adó elleni panasza a presbyteriumnak kiadatik feleletre.
- 23. sz. Az amaczi egyház irtás-föld és legelő-jog eladása helybenhagyatik.
- 24. sz. Az egyházmegyei tavaszi közgyűlés mindig N.-Bányán tartandó.
- 25. sz. Az egyházmegyei gyűléstartás költségeiről küldöttség adjon tervet.

26. sz. A közpénztárnok 1892. évi számadása a számvevő bizottságnak vizsgálatra kiadatik, Gergely Károly pénztárnok lemodása elfogadtatik.
27. sz. A pálfalvai l.-egyház telekvásárlása helybenhagyatott.
28. sz. A pálfalvai l.-egyház 250 frt kölcsönt vehet fel.
29. sz. A garbolczi tanító fizetése javítását a közgyűlés határozza el.
30. sz. A tisztaberki szolgálmányok a presbyterium rendezése szerint jóváhagyatnak.
31. sz. Király Gyula panasza az esperesi hivatal hatáskörébe tartozik.
32. sz. Király Gyula vádja Császy B. főgondnok ellen esperesi intézkedésre vár.
33. sz. Az újvárosi templom torony építési kivetése jóváhagyatlk.
34. sz. Az ombodi egyház új lelkészlak építésre 1000 frt kölcsönt vehet.
35. sz. A belhivatalnoki utódsági és beruházási szabályok újabb javaslata köruttra megy.
36. sz. A szatmári prot. irodalmi kör lapja hivatalos lapul elfogadtatik.
37. sz. Józsa Andrásné Méhtelegen 2 $\frac{1}{2}$ véka buza egyházi adót fizetni köteles.
38. sz. Az apai díjlevél és fizetési különbözet küldöttség által rendezendő.
39. sz. Az apai halotti anyakönyvbe a 60-as években kimaradt két halott bevezetendő.
40. sz. Szentgyörgyi Zsigmond homoki lelkész panasza az alispáni hivatalhoz áttétetik.
41. sz. Kató Ferencz és társai kérelme küldöttség által megvizsgálandó.
42. sz. Apában a Kató Gáspár és Kató József elleni per be nem szüntethető.
43. sz. Bartha Mór mikolai hátraléka a mulasztás miatt nem intéztetett el.
44. sz. Bartha M. borhidi és apahegyi működése elismeréssel vétetik.
45. sz. A nagykolcsi egyház külbirtokosokra vetett adója helyben nem hagyható.
46. sz. A nagykolcsi egyház iskola építésre 500 frt kölcsönt vehet.
47. sz. Az adorjáni egyház Nyáras nevű kaszálója eladható.
48. sz. A nagybányai egyház telek-vásárlása megerősítést nyer.
49. sz. A lelkészek utadózás alóli felmentése ügyébengondnok ur tegyen lépést.
50. sz. A kispaládi egyház szénafizetési ügyében új küldöttség megy.
51. sz. Olajos Eszter Méhtelegen egyházi adót fizet.
52. sz. A vámfalvai díjlevelek küldöttség által rendezendők.
53. sz. Sátor Dávid könyvtárnok 1892. számadásáról jelentés.
54. sz. Minden egyházban levéltári szelvény legyen.
55. sz. Az esperesi hivatal részére írógép vásárlandó.
56. sz. Az egyházmegye prot. irod. társasági 100 frt alapítványa elnökség által gyűjtetik össze.
57. sz. Az apáti-i lelkész részére adott 105 frt közalapi segély, felügyelő lelkészt illeti.
58. sz. A nagybányai kaszinó elnöke helyiséget, könyvtárt felajánlja a gyűlés tagjainak.
59. sz. Az államsegély osztást javasló bizottság ajánlata elfogadtatik.
60. sz. Helmezy József ügyész ur a pálfalvai tanító részére évenként 10 forintot ad.
61. sz. Sarkady Mihály államsegély osztási indítványa jövőre tárgyalatik.
62. sz. A közalapi bizottság jelentése tudomásul szolgál.
63. sz. Egyházmegyei államsegély, felemelése kéretik.
64. sz. A krassói egyház a közalapi kezelési újabb szabályokhoz alkalmazkodják.
65. sz. A krassói egyház regale-kötvényeit eladhatja.

66. sz. A krassói egyház orgona-költség kivétele helybenhagyatik.
67. sz. Füzesi Pál hely nélküli tanító esperes ur figyelmébe ajánltatik.
68. sz. Tisztügyész uszkai pénzügyekről tett jelentése megnyugvással vétetik.
69. sz. Küldöttség jelentése a józsefházai egyház részéről más küldöttségnek vizsgálatra kiadatik.
70. sz. Ferenczy Gyula indítványa a milleniumi orsz. kiállításban a magyar prot. egyház képviselésére nézve felterjesztetik a konventre.
71. sz. A közalapi bizottságba jegyzőül Jakó Endre választatik.
72. sz. A lelkész jelölő bizottság tagjai ismét megválasztattak.
73. sz. A szatmár-bányai vasutigazgatóságnak kedvezménye köszönetet nyer.
74. sz. Egyházmegyei képviselők választatnak.
75. sz. A Kató Ferencz és társai apai presbyterek felfüggesztése helybenhagyatik.
76. sz. A jegyzőkönyv hitelesítése küldöttség által végzendő.

